

๑/๔/๕๓

๗๗๗๗๗

วิทยานิพนธ์

การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

อภิรดี สีทาแก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จฯ
 24 เม.ย. 2552
 วัน เดือน ปี.....
 เลขทะเบียน..... ๐๒๒199๗๘ ★

เลขเรียกหนังสือ
 ๐๒
 ๓๗๒.๑๒
 ๐๑๕๑/๑
 ๑๕๓๐

วิทยานิพนธ์ (แผน ข) นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

A STUDY OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE KHLONGBANGKRABUE
SCHOOL UNDER THE OFFICE OF SAMUTPRAKAN
EDUCATIONAL SERVICE AREA ZONE 2

APIRADEE SEETAKAE

This research is a part of the study under the curriculum of Master of Education
Program in Educational Administration

2007

Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

วิทยานิพนธ์ (แผน ข) การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
คลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2

โดย อภิรดี สีทาแก

สาขา การบริหารการศึกษา

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ (แผน ข) ดร.นิวัตต์ น้อยมณี

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพัฒน์ เพิ่มผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ (แผน ข) ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

.....ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (แผน ข)

.....ประธานกรรมการ

(ดร.นงลักษณ์ เรือนทอง)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

.....กรรมการและเลขานุการ

(ดร.นิวัตต์ น้อยมณี)

อภิรดี สีทาแก. (2550). การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
คลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการเขต 2.วิทยานิพนธ์
(แผน ข) ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

ที่ปรึกษา : ดร.นิวัตต์ น้อยมณี, รองศาสตราจารย์ ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนคลองบางกระบือ และศึกษาระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
คลองบางกระบือ เพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 จำนวน 18 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้
แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้
ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูป

ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบาง-
กระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมประกอบด้วยรายด้านทั้ง
3 ด้านนั้นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับได้ดังนี้ 1. ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน
2. ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และ 3. ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน

Apiradee Seetakae. (2007). A Study of Internal Quality Assurance Khlongbangkrabue School under The Office of Samutprakan Educational Service Area Zone 2. Master of Education. Bangkok : Graduate School of Bansomdejchaophaya Rajabhat University.

Advisors : Dr.Niwat Noymanee, Assoc. Prof. Dr.Pornpipat Permpoon.

The objectives of this research were to study the procedures status and level in implementing the internal quality assurance of Khlongbangkrabue School under The Office of Samutprakan Educational Service Area Zone 2. The populations of this study are 18 teachers. The instrument used for collecting data with a check list and rating-scaled questionnaire 5 points. Collected data was analyzed to achieve and the statistic used to analyzed the data was the percentage (%), mean score (μ) and the standard deviation (σ)

The result of this study found that the implementing the initial quality assurance of Khlongbangkrabue school under The Office of Samutprakan Educational Service Area Zone 2 was at a high level in overall and each aspect. It was found that the preparation procedure of initial quality assurance was the highest, followed by implementation and report, respectively.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ (แผน ข) เรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 ครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยความอนุเคราะห์หรืออย่างดีจาก ดร.นิวัติ น้อยมณี รองศาสตราจารย์ ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์ และ ดร.นงลักษณ์ เรือนทอง ที่ให้ความกรุณาเมตตา สละเวลาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัยจนเป็นผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ประสบการณ์ที่เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน นางมุกดา บำรุงศักดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบางกระบือ นายชุมพร รังรองทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมปริญญาอนุสรณ์ และนายวิเชียร พรามนุษย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่ ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ คณะครูโรงเรียนคลองบางกระบือทุกท่านที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือทุกด้านด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณอันสูงสุดของคุณพ่อ คุณแม่ และที่ๆ ผู้เป็นแรงบันดาลใจให้การอบรมสั่งสอน ปลุกฝังความใฝ่รู้ในการศึกษา พร้อมทั้งให้กำลังใจและกำลังทรัพย์ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยได้ประสบผลสำเร็จ

อภิรดี สีทาแก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
ประกาศคุณูปการ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการทำวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	7
บริบทของโรงเรียนคลองบางกระบือ.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากร.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
สรุปผลการวิจัย.....	66
อภิปรายผลการวิจัย.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	69
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	76
ภาคผนวก ก.....	77
ภาคผนวก ข.....	82
ภาคผนวก ค.....	89
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	91

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ระดับคุณภาพตามมาตรฐานจากการประเมินคุณภาพทางการศึกษาของ สมศ.	35
2 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็น เพศ วุฒิการศึกษา และ อายุ.....	60
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ.	61
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพ ภายใน.....	62
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายใน.....	63
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ ด้านการรายงานการประกันคุณภาพ ภายใน.....	65

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งจำเป็นที่แต่ละประเทศจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัว ใหทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การที่คนเราจะศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ขึ้นมาเพียงใดก็ตามก็ย่อมต้องอาศัยการศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญ เพื่อการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงที่สุด การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรมคุณธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทั้งครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสร้างระบบการดำเนินงานที่มีคุณภาพในสถานศึกษาติดตามผล ตรวจสอบการดำเนินงาน มีระบบการประเมินภายในการปรับปรุงคุณภาพเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

ทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) กำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ยึด "คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา" และอัญเชิญ "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" มาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อบ่มบ่ม "สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน" ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพคน เนื่องจาก "คน" เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ เพื่อให้เพียงพอพร้อมทั้งด้าน "คุณธรรม" และ "ความรู้" ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่าง "มีเหตุผล" รอบคอบและระมัดระวัง ด้วยจิตสำนึกในศีลธรรมและ "คุณธรรม" ทำให้รู้เท่าทัน

การเปลี่ยนแปลงและสามารถตัดสินใจโดยใช้หลัก "ความพอประมาณ" ในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ชื่อสัตย์สุจริต อดทนขยันหมั่นเพียร อันจะเป็น "ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี" ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่นและสังคมที่สงบสันติสุข ขณะเดียวกันเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ มีเสถียรภาพและเป็นธรรม รวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน นำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 : 117)

โดยที่รัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษามาโดยตลอดตั้งจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 43 ระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ มาตรา 81 ระบุว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัย ศิลปะวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 1)

การประกันคุณภาพการศึกษาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาได้ระบุไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 28 – 29)

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอกหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผล

การจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย และหลักการแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้มีการประเมินภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมิน ครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูล เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาตลอดจนให้บุคลากรคณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ภารกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการประกันคุณภาพกระบวนการบริหารและการให้บริการทางการศึกษาทั้งระบบเพื่อให้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความมั่นใจในคุณภาพของผู้ที่สำเร็จการศึกษา ความเชื่อถือในคุณภาพ ของสถานศึกษาเนื่องจากสภาพแวดล้อมของระบบการศึกษาในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว ความเจริญทางเศรษฐกิจสังคมและเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคมเรียกร้อง ให้สถาบันทางการศึกษาผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพควบคู่ไปกับการให้บริการทางการศึกษา ที่มีคุณภาพ ดังที่เข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2540 : 36) กล่าวว่าในอนาคตการพัฒนาการศึกษาจึงต้องมี คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาทั้งในส่วนที่เป็นปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตซึ่งสถานศึกษา และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพทัดเทียม กันทั่วประเทศ ดังนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพราะเป็นระบบสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพ ตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตร กำหนดและสังคมต้องการ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้อง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงานและตรวจสอบผลการดำเนินงาน ตามภาระความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน ที่กำหนดไว้ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2542 : 3 อ้างถึงใน คุณวุฒิ แสงธรรม, 2549 : 3) การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาระดับ พื้นฐาน ที่ก่อให้เกิดสมรรถภาพในตัวบุคคล ส่งผลถึงคุณภาพของคนไทยและสังคม สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่ต้องมี กระบวนการบริหารและการพัฒนาอย่างเป็นระบบที่สามารถนำไปสู่คุณภาพในการจัดการศึกษา เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในความเป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพ

การศึกษาจะเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพที่คาดหวังเพียงใด ย่อมต้องขึ้นอยู่กับ การเตรียมการ และวางแผนตลอดจนการดำเนินการตามแผนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 10) โรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน ที่ต้องการให้มีมาตรฐานทัดเทียมกันจึงได้มีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ และประเมินมาตรฐานการศึกษา เพื่อเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จึงมีความจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาถึงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ มาศึกษาและหาวิธีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ ในการพัฒนาและปรับปรุง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อ การพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อนำ ผลการวิจัยไปเสนอผู้บริหารเพื่อปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนคลองบางกระบือต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน คลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูในโรงเรียนคลองบางกระบือ จำนวน 18 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) สถานภาพครูในโรงเรียนคลองบางกระบือ จำแนก เป็น เพศ วุฒิการศึกษา และอายุ

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ วิทยาลัยคลองบางกระบือ ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน ด้านการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในและด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีดังนี้

1. ให้ทราบถึงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ
2. นำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ ให้ได้มาตรฐานมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอสิ่งที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัยไว้ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการวางแผน และกระบวนการจัดการ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตร และตรงกับความมุ่งหวังของสังคมและชุมชน

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้น หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สภาพการดำเนินการ หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการประกันคุณภาพภายใน การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน การรายงานการประกันคุณภาพภายใน

การเตรียมการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การเตรียมความพร้อมของครูโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามภาระความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

การรายงานการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การสื่อสารให้ผู้เรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงความก้าวหน้า และผลการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ครู หมายถึง ข้าราชการครู ครูอัตราจ้าง ครูสอนคอมพิวเตอร์ ครูพี่เลี้ยงและพนักงานราชการที่ทำหน้าที่ในการสอนของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 18 คน

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ในครั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิดของ นายคุณวุฒิ แสงวงธรรม โดยมุ่งเน้น ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา บริบทของโรงเรียนคลองบางกระบือ และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดังจะกล่าวต่อไปในบทที่ 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา
2. บริบทของโรงเรียนคลองบางกระบือ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประกันคุณภาพการศึกษา

หลักการการประกันคุณภาพการศึกษามีความแตกต่างกันไปตามรูปแบบและความเหมาะสมที่แต่ละหน่วยงานได้พัฒนาขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับพื้นฐานของหลักการเดียวกันคือ ให้สถานศึกษามีอิสระความคล่องตัวในการบริหารจัดการ เพื่อความมีคุณภาพอย่างเต็มที่ และพร้อมที่จะรับการตรวจสอบจากภายนอก หรือเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา คือ หน่วยงานที่ต้องรับประกันคุณภาพการจัดการศึกษาโดยตรง ประกอบด้วย คณะครู บุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการโรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีฝ่ายทวงสิทธิ์เมื่อคุณภาพการจัดการศึกษาไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด เรียงตามลำดับ คือ นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ชาติ นั่นคือทุกคนที่ได้รับผลกระทบของนักเรียนที่จบจากสถานศึกษา (สงบ ลักษณะ, 2541 : 2 - 5) ส่วนกรมวิชาการ (2542 : 27) ได้กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า เป็นการสร้างความมั่นใจ ความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษาของทุกฝ่าย ทั้งผู้ให้และผู้รับบริการด้วยความร่วมมือทางวิชาการขององค์กร บุคลากรในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับทุกขั้นตอน และการดำเนินงานสามารถทบทวนตรวจสอบได้ด้วยการรายงานสู่สาธารณชน ผู้เกี่ยวข้องกล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาสร้างความมั่นใจความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีการจัดระบบการดำเนินงานการจัดการศึกษาทุกขั้นตอนให้สามารถติดตาม ตรวจสอบได้ และมีการรายงานสู่สาธารณชน ผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องมือการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการประกันคุณภาพกระบวนการบริหารและการให้บริการทางการศึกษาทั้งระบบ เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความมั่นใจในคุณภาพของผู้ที่สำเร็จการศึกษา ความเชื่อถือในคุณภาพของสถานศึกษา เนื่องจากสภาพแวดล้อมของระบบการศึกษาในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคมเรียกร้องให้สถาบันทางการศึกษาลดอุปสรรคที่มีคุณภาพควบคู่ไปกับการให้บริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังที่เข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2540 : 36) กล่าวว่าในอนาคตการพัฒนาการศึกษาจึงต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาทั้งในส่วนที่เป็นปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพทัดเทียมกันทั่วประเทศ การประกันคุณภาพภายในเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการโดยมีหลักการดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2542 : 3)

1. การสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษาของทุกฝ่ายทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ
3. ความร่วมมือทางวิชาการขององค์กรบุคลากรในพื้นที่
4. การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับทุกขั้นตอน
5. การดำเนินงานสามารถติดตามตรวจสอบได้
6. การรายงานสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง

การประกันคุณภาพการศึกษา กรมวิชาการ (2545 : 10) ได้กล่าวถึงว่าถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงานและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามภาระความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยยึดหลักการที่สำคัญดังนี้

1. คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกันคุณภาพจะเน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้ผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอก
2. การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษา เป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและการเตรียมการป้องกันล่วงหน้า ก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา หลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกะและความสมเหตุสมผล

4. การตรวจสอบการวัดผลประเมินผลในบริบทการประกันคุณภาพศึกษานั้นมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับสำหรับการใช้ในการวางแผน

5. คุณภาพการออกแบบ (มาตรฐานการศึกษา หลักสูตร แผนการสอน) กระบวนการทำงานการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการเรียน

6. การประกันคุณภาพศึกษานับความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะและความมั่นใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. การประกันคุณภาพศึกษานับความสำคัญต่อหลักการประสานสัมพันธ์ภายในระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และการร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ

8. ภาวะการเป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจของผู้บริหาร และการกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (2545 : 1 - 8) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นหัวใจของการประเมินคุณภาพและเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นในการประเมินคุณภาพภายนอก คือการที่สถานศึกษา ร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า เป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน การจะทำให้บรรลุเป้าหมาย ดังกล่าวได้ จะต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการในการทำงานของบุคลากรทุกคนของสถานศึกษา โดยต้องถือว่าการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และการประกันคุณภาพในสถานศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการดำเนินการดังนี้

1. เป็น "ระบบ" ซึ่งมีทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ที่คาดหวังมีทั้งระบบการพัฒนาคุณภาพ ระบบการติดตามคุณภาพ และระบบการประเมินตนเอง

2. เป็นระบบที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น โดยดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยการส่งเสริมสนับสนุนจากต้นสังกัดมิใช่การควบคุมและสั่งการจากต้นสังกัด

3. ระบบประกันคุณภาพภายใน ต้องผสมผสานกับการบริหารงานปกติ คือบูรณาการเชื่อมโยงกับการปฏิรูปการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากรการบริหารฐานโรงเรียน (SBM)

4. การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของทุกคนทั้งในสถานศึกษาและชุมชนภายใต้การนำและมุ่งหวังพัฒนาคุณภาพของผู้บริหาร เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง

5. ทำงานทุกภารกิจอย่างครบวงจรทั้งระดับบุคคลและหน่วยงาน มีการวางแผนดำเนินการประเมินและปรับปรุงงานอย่างสม่ำเสมอ

6. การทำงานของทุกคนในสถานศึกษาไม่ว่าการบริหารจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ มุ่งสู่ผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

7. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ครบวงจร คือเมื่อถึงปีการศึกษาจะต้องมีการประเมินตนเองเพื่อรวมสรุปรวบยอดแล้วจัดทำเป็นรายงานประจำปี

8. ผลการประเมินจะนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการเรียนรู้และการสอนโดยถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 10) กล่าวถึงการศึกษาในระดับประถมศึกษาว่าเป็นการศึกษาระดับพื้นฐานที่ก่อให้เกิดสมรรถภาพในตัวบุคคลส่งผลถึงคุณภาพของคนไทยและสังคม สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่ต้องมีกระบวนการบริหาร และการพัฒนาอย่างเป็นระบบที่สามารถนำไปสู่คุณภาพในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นที่ยอมรับ ในความเป็น มาตรฐานในการจัดการศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา จะเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพที่คาดหวังเพียงโดย้อมต้องขึ้นอยู่กับ การเตรียมการ และวางแผน ตลอดจนการดำเนินการตามแผนอย่างต่อเนื่อง

การประกันคุณภาพการศึกษาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 28 - 29) มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกระทรวง มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพศึกษามีฐานะเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ แนวการจัด

การศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินภายนอกของสถานศึกษา ทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาตลอดจนให้บุคลากรคณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใด ไม่ได้มาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การวางระบบบริหารจัดการศึกษาโดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม อันประกอบด้วยระบบย่อย 3 ระบบ คือระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาต่างๆ ระบบการตรวจสอบติดตามคุณภาพ ได้แก่ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและแผนปฏิบัติที่ร่วมกันกำหนด และระบบการประเมินคุณภาพ ได้แก่ การประเมินภายในโดยสถานศึกษาต้นสังกัดตรวจเยี่ยมติดตามผล และการประเมินภายนอกโดย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษองค์กรอิสระ ซึ่งควบคุมผลผลิตทางการศึกษาให้ดำเนินไปตามกระบวนการของระบบ โดยมีเป้าหมายสำคัญในการมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่สังคมพึงประสงค์ คือ เก่ง ดี มีความสุข และเรียนรู้ตลอดชีวิต

ความหมายและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา ให้มีความเจริญก้าวหน้าเท่าเทียมกับอารยประเทศ การจัดการศึกษาเป็นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ถือเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพมีระบบตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อสร้างศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีจิตคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักพึ่งตนเอง

การนำเอาการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษานั้น ทำให้การศึกษาสามารถพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ในขณะนี้ กล่าวได้ว่าการประกันคุณภาพเป็นระบบหนึ่งในการเสริมสร้างคุณภาพในศตวรรษที่ 20 ในขณะที่ศตวรรษที่ 18 และ 19 นิยมใช้คำว่า "Accountability" "Quality Control" "TQM" และ "ISO 9000" ตามลำดับ จุดเริ่มต้นของการใช้คำเหล่านี้ส่วนใหญ่มาจากโรงงานอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจและการบริการ เพราะเป็นเทคนิคหรือเครื่องมือในการบริหารธุรกิจ และการผลิตสินค้า เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน หรือการผลิตที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด แนวคิดดังกล่าวได้เข้าไปมีอิทธิพลในองค์กรอื่นๆ รวมทั้งองค์กรราชการด้วย ระบบการศึกษาได้นำแนวคิดเทคนิควิธี และเครื่องมือเหล่านี้มาประยุกต์ใช้กับการดำเนินงาน ให้บรรลุถึงความเป็นเลิศทางวิชาการเช่นกัน (สุวิมล ราชธนบาล, 2541 : 9)

ในช่วงก่อนหน้านี้อีกระบบการควบคุมคุณภาพหรือมาตรฐานทางวิชาการในรูปแบบหรือวิธีการอื่น ๆ ซึ่งระบบที่สำคัญอีกระบบหนึ่ง คือ "การรับรองวิทยฐานะ" เป็นการประกันคุณภาพทางการศึกษาโดยองค์กรภายนอก ขณะที่การประกันคุณภาพเป็นการประกันคุณภาพทางการศึกษา ภายในหรือโดยสถาบัน ในปัจจุบันระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาของประเทศต่าง ๆ นั้นดูจะเป็นเรื่องสำคัญ แทบทุกประเทศไม่เฉพาะแต่ประเทศไทย แต่ยังคงมีความแตกต่างกัน ทั้งในรูปแบบและวิธีการดังที่ สุภาพ ดวงไสว (2539 : 23) กล่าวว่าการประกันคุณภาพเป็นเรื่องของจิตสำนึกที่ใฝ่คุณภาพประสานกับการทำงานที่เป็นระบบของคน คุณภาพที่เกิดจากคนออกมา กระตุ้นเร่งเร้า หรือสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ จะไม่ใช่คุณภาพที่จริงจังยั่งยืนนักในสถาบันการศึกษา หัวใจสำคัญของคุณภาพอยู่ที่จิตสำนึกและการทำงานของคนในหน่วยงานโดยเฉพาะตัวครู ส่วน อมรวิรัช นาครทรรพ (2540 : 183) กล่าวว่า การประกันคุณภาพเกิดจากการรวมแนวคิด 2 อย่างเข้าด้วยกัน คือ แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาต่าง ๆ กัน ดังต่อไปนี้

กรมวิชาการ (2545 : 9 -11) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและผลักดัน ให้กระบวนการทำงานของหน่วยงานในทุกระดับของวงการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างประสานสอดคล้องกันเป็นระบบ มุ่งหน้าไปในทิศทางที่ร่วมกันกำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็น "มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม" และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ทั้งนี้โดยอาศัยหลักการและการจัดการคุณภาพ (Quality Management) สมัยใหม่ที่เน้นการสร้าง ความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่า ผลิตภัณฑ์หรือการบริการที่เป็นผลผลิตขององค์กร จะมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยที่ความมั่นใจนี้ ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชาการ ข้อเท็จจริง หลักการเชิงประจักษ์ และความสมเหตุสมผลเป็นสำคัญ

เข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2540 : 10) ได้ให้ความหมายระบบการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบการบริหารงานของโรงเรียนที่ทำให้โรงเรียนสามารถบรรลุถึงมาตรฐานคุณภาพ ที่กำหนดไว้ตลอดเวลา เพื่อผู้ที่ได้รับบริการเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของโรงเรียน ระบบดังกล่าว ประกอบด้วย 3 ระบบ คือ ระบบการวางแผน ระบบการควบคุมคุณภาพ ระบบการทบทวน และปรับปรุงการปฏิบัติงาน

คุณวุฒิ แสงธรรม (2549 : 5) ได้ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพภายในสถาน ศึกษาหมายถึง ระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดมาตรฐานกลาง เพื่อใช้เป็นตัวชี้วัดอันจะส่งผลให้เกิดผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพมีความหลากหลายของ ผลผลิต เกิดความคุ้มค่าในการจัดการศึกษาอย่างสูง

จตุพล ยงศร (2547 : 10) ได้ให้ความหมายว่า เป็นลักษณะของคนดีหรือความเป็นเลิศ ความสมบูรณ์ที่ได้ตามจุดมุ่งหมายไว้ โดยการกระทำให้เกิดคุณภาพอย่างเป็นระบบมีแบบแผน

จรัญ ดิงาม (2546 : 23) ได้ให้ความหมายว่า เป็นระบบที่สร้างความมั่นใจในการปฏิบัติ การทั้งหลายของสถานบันการศึกษา ให้กับผู้เรียนได้รับการพัฒนาที่สมดุลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ตามศักยภาพของแต่ละบุคคลอย่างมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้

จรัส นองมาก (2544 : 96) ได้ให้นิยามการประกันคุณภาพตามที่ระบุไว้ในพระราช- บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมายถึง การประเมินผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานของการศึกษา ถ้าเป็นการประกัน คุณภาพภายในตรวจสอบคุณภาพโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ถ้าเป็น การประกันคุณภาพภายนอกตรวจสอบโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา

ดิเรก พรสีมา (2543 : 26 – 29) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นหน้าที่ โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและได้ มาตรฐานด้วยการบริหารจัดการให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งคนส่วนใหญ่ มีความเห็นตรงกันว่า คุณภาพการศึกษาของคนในประเทศยังไม่ได้มาตรฐาน ดังนั้น การพัฒนา คุณภาพการศึกษาจึงเป็นเรื่องของทุกฝ่ายไม่เฉพาะแต่บุคลากรในโรงเรียน มาตรฐานการศึกษา ต้องเป็นเรื่องของประเทศ เป็นเรื่องของสาธารณะและเป็นเรื่องของที่คนต้องเข้ามามีส่วนร่วม

ในการพัฒนากำกับติดตาม และควบคุมมาตรฐานการศึกษาของนักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสังคม

ดวงดาว ทองผ่อง (2545 : 20) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการการเรียนการสอนของโรงเรียนอย่างมีคุณภาพเป็นระบบได้มาตรฐาน อย่างต่อเนื่อง จนสร้างความมั่นใจให้กับสังคมว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพผู้จบการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานตามจุดหมายของหลักสูตร และความต้องการของสังคม

ธนาคม สุนทรชัยนาคแสง (2544 : 82 – 84) กล่าวถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่าสิ่งที่จะต้องทำคือ ต้องประกันคุณภาพคนซึ่งเป็นปัจจัยหลักก่อนเป็นอันดับแรก ได้แก่ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน การประกันคุณภาพการสอนของครู การประกันคุณภาพของผู้บริหารโดยการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการวางแผน การทำงาน และองค์ประกอบที่สำคัญในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มี 4 ประการดังนี้

1. ครู อาจารย์ ควรพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. นักเรียนจะต้องถูกฝึกให้เป็นคนที่มีหลักการและเหตุผล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง
3. ด้านผู้บริหารสถานศึกษาจัดได้ว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล โดยเฉพาะรากฐานในทางปฏิบัติการเพื่อให้ได้ผลเป็นรูปธรรม
4. เรื่องของสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพิจารณาในระดับที่พอเพียงโดยเน้นที่คุณภาพและมาตรฐานการใช้งานเป็นหลักมากกว่าปริมาณ

นเรศ รัตนรงค์ฤทธิ์ (2547 : 14) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การกระทำใดๆ อย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบโดยมีการวางแผนงานซึ่งก่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าสิ่งที่ได้กระทำนั้น จะก่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทำให้มีความเชื่อมั่นจากสังคมว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพตามความต้องการของชุมชน และสังคม

ไพบุลย์ เปานิธิ (2543 : 15) ได้ให้คำจำกัดความของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่ปฏิบัติอย่างมีแบบแผนและเป็นระบบที่โปรแกรมวิชาหน่วยงาน หรือสถาบันการศึกษาดำเนินงานตามแผน และระบบที่กำหนดเพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน ปรัชญา พันธกิจและจุดมุ่งหมายที่กำหนด สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ

รุ่ง แก้วแดง (2545 : 2) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหมวด 4 มาตรา 22 ให้จัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองและถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ในกระบวนการประกัน

คุณภาพการเรียนรู้มีมาตรฐานหลักอยู่ที่ output คือ ดูที่คุณภาพผู้เรียนและคุณลักษณะของผู้เรียน ปัจจัยที่จะก่อให้เกิดคุณภาพด้านการเรียน คือ บริบทกระบวนการสอนและกระบวนการบริหาร กระบวนการบริหารที่มีคุณภาพนั้นเป็นวงจรของการวางแผน (P) การปฏิบัติตามแผน (D) การประเมินผล (C) และการปรับปรุง (A) การทำอย่างนี้เรื่อยไปเป็นวงจรของการทำงานปกติ จนเป็นวัฒนธรรมในการทำงาน

สุวิมล ราชธนบาล (2541 : 10) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพ หมายถึง แผนงาน และปฏิบัติการทั้งหลายที่เป็นระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการศึกษาจะสนองต่อคุณภาพที่กำหนด

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2541 : 20) กล่าวว่า โรงเรียนที่มีระบบการประกันคุณภาพ เป็นการรับประกันระบบการบริหารคุณภาพขององค์กร เป็นการสร้างความมั่นใจว่าผลผลิต (นักเรียน) เมื่อออกมาจากกระบวนการแล้วจะมีคุณภาพที่ตรงตามความต้องการของลูกค้า

อุทุมพร จามรมาน (2541 : 2) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบภายในและภายนอกแล้วตัดสินตามเกณฑ์

อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ (2540 : 16) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการควบคุม การตรวจสอบ และการประเมินผลคุณภาพของสถาบัน การศึกษาอย่างเป็นแบบแผน และเป็นระบบเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการให้การศึกษาที่มีคุณภาพ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหมายถึง ระบบการบริหารงานของโรงเรียนที่ทำให้โรงเรียนสามารถบรรลุถึงมาตรฐานคุณภาพที่เกี่ยวข้องร่วมกัน กำหนดมาตรฐานกลาง เพื่อใช้เป็นตัวชี้วัดอันจะส่งผลให้เกิดผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความหลากหลายของผลผลิต ผู้ที่ให้บริการเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของโรงเรียน

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

ในปัจจุบันการประกันคุณภาพนั้นนับว่ามีประโยชน์และความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต่อทุกหน่วยงาน ซึ่งทุกหน่วยงานจะต้องเร่งให้มีการประกันคุณภาพในหน่วยงานของตนให้ได้ โดยเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษาทุกแห่งทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนทุกระดับการศึกษา จึงได้มีผู้ให้ความหมายความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้กล่าวไว้ดังนี้ มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษารวมทั้งผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2542 : 29) และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (2543 : 12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. นักเรียนในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะต่างๆ ครบถ้วนตามหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม
2. โรงเรียนมีทิศทางการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามมาตรฐานกลางที่กำหนดโดยมีระบบบริหารคุณภาพ มีการทำงานที่เป็นมาตรฐานเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายมีการแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
3. ชุมชนมีความมั่นใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เข้าร่วมจัดการศึกษาและส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน
4. สถานศึกษาและหน่วยงานที่รับผู้จบการศึกษามีความมั่นใจ และพึงพอใจในคุณภาพของผู้จบการศึกษารับนักเรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน
5. สังคมมั่นใจในการจัดการศึกษาและมีหลักประกันคุณภาพของการจัดการศึกษาโดยมีการรายงานผลต่อสาธารณชน

คุณวุฒิ แสงธรรม (2549 : 17) ได้กล่าวว่าความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความมั่นใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยมีทิศทางการจัดการศึกษาที่ชัดเจน ตามมาตรฐานกลาง มีการทำงานที่เป็นมาตรฐานเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายมีการแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทำให้ชุมชน มีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และพึงพอใจในคุณภาพของผู้จบการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. การประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาโดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติที่มีเป้าหมายชัดเจนและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ
3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุงช่วยกันคิดช่วยกันทำ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติ

วารินทร์ สิ้นสูงสุด (2541 : 3 - 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. สถานศึกษามีนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะต่างๆ ครอบคลุมความคาดหวังของหลักสูตร
2. ประชาชนจะเกิดความมั่นใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาต่างๆว่ามีคุณภาพการศึกษาอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน
3. สถานศึกษาสามารถรับนักเรียนเข้าเรียนต่อหรือทำงานด้วยความพึงพอใจและมั่นใจ
4. สถานศึกษามีทิศทางที่ชัดเจนตามมาตรฐานที่กำหนด มีระบบบริหารคุณภาพมีระบบควบคุมคุณภาพการทำงานเป็นมาตรฐาน และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความมั่นใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยมีทิศทางการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามมาตรฐานกลาง มีการทำงานที่เป็นมาตรฐานเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายมีการแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทำให้

ชุมชนมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และนักเรียนในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถครบถ้วนตามหลักสูตรมาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล และสังคม มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 43 ระบุว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดไว้ชัดเจนใน หมวด 6 มาตรฐานและการประกัน คุณภาพการศึกษาว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอกการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ คุณภาพมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถ มีคุณลักษณะอันประสงค์ที่หลักสูตรกำหนด และสังคมต้องการซึ่งมีหลักการกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาดังต่อไปนี้

1. เพื่อการสร้าง ความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา
2. เพื่อมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษาของทุกฝ่ายทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ
3. เพื่อความร่วมมือทางวิชาการขององค์กรบุคลากรในพื้นที่
4. การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับทุกขั้นตอน
5. เพื่อการดำเนินงานสามารถติดตามตรวจสอบได้
6. การรายงานสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง

กระบวนการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยกระทรวงศึกษาธิการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาระดับชาติ เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษาชาติ และจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาไว้เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพต่อไป

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน โดยกระทรวงศึกษาธิการเขตพื้นที่การศึกษาหรือต้น สังกัดและสถานศึกษาจัดทำแผนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน ที่กำหนดไว้ในด้านการพัฒนาหลักสูตร สื่อ การพัฒนาครูและบุคลากรธรรมนุญสถานศึกษาการเรียน

การสอน การแนะแนว การจัดการศึกษา การวัดผลประเมินผล เป็นต้น ทั้งนี้โดยเน้นระบบและกลไก การปฏิบัติงานตามแผนติดตาม กำกับ การดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และ/หรือต้นสังกัดและกระทรวง ศึกษาธิการเพื่อ ยืนยันช่วยเหลือ สนับสนุน เผื่อระวัง ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ กำหนดมุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการดังนี้

2.1 การตรวจสอบ ทบทวน การดำเนินงานทั้งระบบด้วยตนเองของสถานศึกษาเพื่อนำ ข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และรายงานผลต่อผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา

2.2 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน หรือใช้มาตรการในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

2.3 การตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของ ประเทศไทยโดยกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน หรือใช้มาตรการในการส่งเสริมพัฒนา คุณภาพการศึกษา

3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อรับรองว่าสถานศึกษาจัด การศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ กระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ใช้กรอบแนวคิดเดียวกันกับการประกันคุณภาพ ของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ได้ปรับรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนขึ้น

นอกจากกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาดังที่กล่าวมาแล้วนั้นทางด้าน กรมวิชาการ (2543 : 13) ได้กล่าวถึงกระบวนการสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพื่อ การพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และจัดทำข้อมูลพื้นฐาน การศึกษาไว้เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานโดย กระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่การศึกษาและ/หรือต้นสังกัด รวมทั้งสถานศึกษาจัดทำแผนเพื่อใช้เป็น แนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยให้ดำเนินการ

พัฒนาหลักสูตร สื่อ การพัฒนาครูและบุคลากร ธรรมนุญสถานศึกษา การเรียนการสอน การแนะแนว การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล เป็นต้น โดยเชิงระบบและกลไก การปฏิบัติงานตามแผนติดตามกำกับกับการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. การตรวจสอบทบทวน และการปรับปรุงการศึกษาเป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาหรือต้นสังกัดและกระทรวงศึกษาธิการเพื่อยืนยัน ช่วยเหลือสนับสนุน เผื่อระวัง และพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่ มาตรฐานที่ต้องการ การตรวจสอบและทบทวนเป็นการดำเนินงานทั้งระบบ ด้วยตนเองของ สถานศึกษาดำเนินการ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและรายงานผลต่อผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา การตรวจสอบ และทบทวนการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และ/หรือ ต้นสังกัด เพื่อส่งเสริมหรือใช้มาตรการใน การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายนอกโดยสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อประเมินและรับรองว่า สถานศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ในการดำเนินงานตามกระบวนการ ดังกล่าว กรมวิชาการ (2542 : 26) ได้กำหนดแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ ได้แก่ การควบคุมคุณภาพการศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระดับชาติ ทั้งด้านผลผลิต กระบวนการและปัจจัยโดยมีนโยบายแผนงาน และรูปแบบการประกัน คุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาที่ชัดเจน ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทาง ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการตรวจสอบทบทวนปรับปรุงคุณภาพการศึกษา มีการตรวจสอบทบทวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาตนเองของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเสนอแนะสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานให้ปรับปรุงแก้ไข ให้มีการรายงานความก้าวหน้าคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ

คุณวุฒิ แสงธรรม (2549 : 20) กล่าวว่า กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษานั้นจะ ต้องมีการกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษา มีการควบคุมคุณภาพการศึกษา มีการตรวจสอบได้ และมี การประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อความก้าวหน้าด้านคุณภาพการศึกษาในระดับประเทศต่อไป

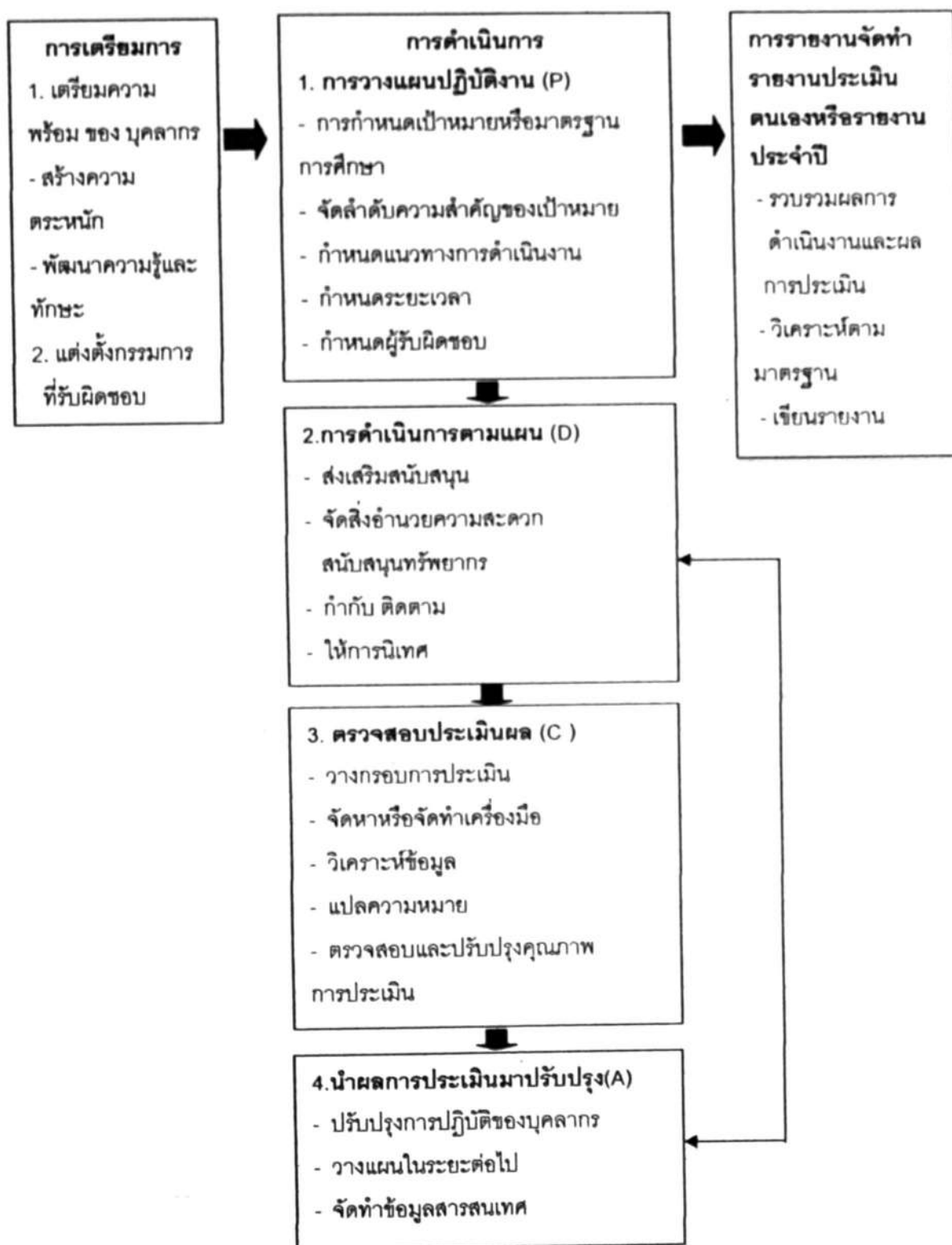
จากความสำคัญของกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษานั้นจะต้องมีการกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษา มีการ ควบคุมคุณภาพการศึกษา มีการตรวจสอบได้ และมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อประเมินและ รับรองว่า สถานศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ เพื่อความก้าวหน้าด้าน คุณภาพการศึกษาในระดับประเทศต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

ระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องเดียวกับกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ หรือวงจร PDCA ที่ผู้บริหารทราบกันดีอยู่แล้ว การประกันคุณภาพจึงไม่ใช่เรื่องใหม่ และจะต้องไม่แตกแยกจากการทำงานตามปกติของสถานศึกษา แต่จะเป็นระบบที่ผสมผสาน อยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันนั่นเอง การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร และการทำงานนั้นจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการวิจัยในสถานศึกษานำร่อง ได้แก่ ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนัก เข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนและร่วมคิดร่วมทำ รวมทั้งจะต้องมีการทำงานเป็นทีมโดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ต้องได้รับการเตรียมความพร้อมให้มองเห็นคุณค่า และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมีการติดตามและกำกับดูแลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกันดังที่กำหนดไว้ 6 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาและการเตรียมการ
2. การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา
3. การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้
4. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพ
6. การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยคำนึงถึงเงื่อนไขข้างต้น ควรมีการเตรียมการ เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่บุคลากรและจัดให้มีกลไกในการดำเนินการเรื่องนี้ หลังจากนั้นบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจึงร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติร่วมกันตรวจสอบและร่วมกันปรับปรุง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพ ดังที่เสนอในแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
ที่มา : คุณวุฒิ แสงธรรม (2549 : 22)

การเตรียมการประกันคุณภาพภายใน

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร และการจัดการเรียนการสอน ควรมีการเตรียมการในเรื่องต่างๆ โดยการเตรียมการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ

1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ทักษะ ปัญหาสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือการที่บุคลากรในสถานศึกษา ยังเข้าใจไม่ชัดเจนว่าการประกันคุณภาพภายในก็คือการบริหารคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการทำงานตามปกติ และเป็นงานที่ต้องทำอยู่แล้วจึงทำให้รู้สึกว่าเป็นการเพิ่มภาระ นอกจากนั้นบุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นกับการเน้นคุณภาพและวิธีการทำงานที่มีการ ตรวจสอบบางครั้งจึงเกิดการต่อต้านจำเป็นต้องสร้างความตระหนัก และพัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรเป็นอันดับแรก โดยควรที่จะมีการดำเนินการ ดังนี้

1.1 การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงาน เป็นทีม การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องที่บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันทำเป็นทีม จึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกฝ่าย มองเห็นคุณค่าและมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ถ้าบุคลากร ยังมีความเข้าใจแตกต่างกันไปคนละทิศคนละทาง และไม่มีทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาก็จะทำให้สำเร็จได้ยาก ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นที่จะต้องปรับความคิดของบุคลากร ฝ่ายต่างๆ ให้อยู่ในระดับเดียวกันก่อนโดยรูปแบบที่ควรใช้ได้แก่

1.1.1 สถานศึกษาที่มีบุคลากรแกนนำ ซึ่งมีความพร้อมในด้านความรู้และ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ควรจัดประชุมเพื่อสร้างความตระหนักให้บุคลากร เห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในโดยใช้วิทยากรของสถานศึกษาเอง เพื่อแสดงให้เห็นถึง ศักยภาพของครูที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และศักยภาพของสถานศึกษาที่สามารถพึ่งตนเองได้ อันเป็นปรัชญาของการประเมินแนวใหม่ที่ต้องการให้บุคลากรภายในเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาตนเอง

1.1.2 ในกรณีที่การมอบหมายให้บุคลากรที่เป็นแกนนำ มีบทบาทในการชี้แจง ทำความเข้าใจกับเพื่อนร่วมงานด้วยกันเองไม่ประสบความสำเร็จ ก็จำเป็นต้องจัดหาวิทยากร มีอาชีพที่มีคุณภาพหรือฝีมือมาช่วยโน้มน้าวความคิดของผู้เกี่ยวข้องให้พร้อมจะดำเนินการประกัน คุณภาพด้วยใจ ดังกรณีตัวอย่างของสถานศึกษานำร่องซึ่งพบว่าการใช้ยุทธวิธีปลูกจิตสำนึก ด้วยการเชิญวิทยากรมืออาชีพมาพูดให้บุคลากรทุกคนรับทราบพร้อมกัน ได้ทำให้บุคลากร

ในสถานศึกษาที่แต่เดิมไม่ค่อยมีความก้าวหน้าในการดำเนินงานเกิดการตื่นตัวและลุกขึ้นมาเริ่มงานทันที

1.1.3 การชี้แจงทำความเข้าใจ ไม่ว่าจะดำเนินการโดยบุคลากรภายใน หรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก ควรให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน ไม่ควรชี้แจงเฉพาะแกนนำหรือคณะทำงานเฉพาะกลุ่ม เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสได้ทราบความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในอย่างทั่วถึงกัน และร่วมมือร่วมใจในการดำเนินการต่อไป

1.2 การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน บุคลากรส่วนใหญ่ยังเข้าใจวิธีการประกันคุณภาพภายในค่อนข้างน้อย และไม่รู้ว่าจะดำเนินการอย่างไรในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งยังขาดทักษะในการประเมินตนเองจึงควรฝึกอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการประกันคุณภาพได้ โดยรูปแบบที่ควรใช้คือ

1.2.1 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยให้ทุกคนได้เข้าร่วมประชุม หากสามารถหาบุคลากรที่มีความสามารถจะเป็นแกนนำก็ควรมอบหมายให้แกนนำเป็นผู้รับผิดชอบจัดการในเรื่องนี้

1.2.2 ในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการนั้นควรแบ่งเป็นช่วงๆ ตามกิจกรรมที่จะดำเนินการในแต่ละช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับภาพรวมของระบบการประกันคุณภาพภายใน กระบวนการบริหารงานคุณภาพ แล้วเริ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อจากนั้นก็ให้ร่วมกันปฏิบัติจริงในการวางแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการ

ช่วงที่ 2 เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดกรอบและวางแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือการประเมิน ต่อจากนั้นก็ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามกรอบและแผนการประเมิน

ช่วงที่ 3 เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมิน และการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง โดยจัดประชุมปฏิบัติการหลังจากที่บุคลากรมีการปฏิบัติงาน และมีการประเมินตนเองตามแผนไปแล้วระยะหนึ่ง

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพภายในจะเป็นภารกิจของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาแต่ในการดำเนินงานจำเป็นจะต้องมีผู้รับผิดชอบในการประสาน กำกับดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงกันเป็นทีม โดยผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบที่สำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งควรดำเนินการร่วมกับบุคลากรหลักที่ได้รับมอบหมายในรูปของคณะกรรมการหรือคณะทำงานดังกล่าวอาจไม่จำเป็นต้องตั้งขึ้นมาใหม่ถ้าสถานศึกษามี

กรรมการฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในด้านต่างๆ อยู่แล้ว ก็ให้กรรมการเหล่านี้รับผิดชอบ เป็นกรรมการประกันคุณภาพในด้านต่างๆ ได้เลย แล้วให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกฝ่ายหรือทุกระดับที่ ปฏิบัติงานตามปกติเข้ามาร่วม เพราะการประกันคุณภาพภายในมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงการทำงาน ปัจจุบันให้ดีขึ้น ผู้ดำเนินการจึงต้องเป็นผู้ที่คุ้นเคยกับงานที่ตนเองทำ ไม่ใช่มอบหมายให้คนที่ไม่ เกี่ยวข้องกับงานนั้น มาดำเนินการ ในกรณีที่สถานศึกษายังไม่มีกรรมการใดๆ เลย ควรมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการโดยมอบหมายให้บุคลากรเข้าร่วมเป็นกรรมการเพื่อช่วยกันจัดทำแผนดำเนินการ พัฒนา และประเมิน คุณภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบตามภารกิจของตน

การตั้งคณะกรรมการควรพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร ฝ่ายที่รับผิดชอบ งานใดควรอยู่ในคณะกรรมการที่รับผิดชอบการพัฒนาและการประเมินคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับ งานนั้น เช่น ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครูประจำชั้น และครูประจำวิชา ควรเป็นกรรมการ ที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพด้านการเรียนการสอนด้านครูและนักเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารและครูฝ่ายบริหาร ควรเป็นกรรมการที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพเกี่ยวกับ กระบวนการบริหาร และเกี่ยวกับผู้ที่ทำงานด้านการบริหารจัดการ เป็นต้น โดยมีคณะกรรมการกลาง ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของกรรมการคณะต่างๆ เพื่อประสานและรับผิดชอบในภาพรวมทั้งหมด การมีคณะกรรมการตามโครงสร้างการบริหาร และให้บุคลากรรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงาน ในภารกิจของตนเองจะทำให้ระบบการประกันคุณภาพภายใน หล่อหลอมเข้ากับการทำงานตาม ภารกิจของบุคลากร ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีความเชื่อมโยงกันในการพัฒนาคุณภาพ ด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านกระบวนการ และด้านผู้เรียนอันจะก่อให้เกิดการพัฒนา รอบด้านครบทุกด้าน

จากการเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า สถานศึกษาจะต้องมีความพร้อมของบุคลากรเป็นสำคัญ โดยจะต้องพัฒนาทักษะความรู้ให้กับ บุคลากรได้มีการฝึกอบรม ประชุมสัมมนาทางวิชาการและแนวทางในการปฏิบัติให้ชัดเจน ก่อนที่จะ มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยให้ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งจะมีการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก อย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี จึงเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โดยดำเนินการให้ครอบคลุมตามแนวทางดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 6)

1. สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี โดยควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2543

2. ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องอันประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผลและการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยสถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษา และเป้าหมาย/ปรัชญา/ธรรมนูญสถานศึกษา มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่องและนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกชั้นตอน ควรเน้นการประสานงานและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้แก่ บุคลากรในการศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ในชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา และภูมิภาค เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามมาตรา 8 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

4. สถานศึกษาควรจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในให้เรียบร้อย ก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี โดยแสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษาแนวทางหรือ แผนงานในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป แล้วเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่กระทรวงกำหนด และสำนักงานรับรองมาตรฐานประเมินคุณภาพการศึกษาตลอดจนสาธารณชน โดยจัดทำรายงานสรุปปิดประกาศไว้ที่สถานศึกษาแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบ รวมทั้งมีรายงานที่มีรายละเอียดครบถ้วนพร้อมที่จะให้ผู้สนใจขอดูได้ตลอดเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 :17 - 45) ได้อธิบายการดำเนินการประกันคุณภาพภายในซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอนดังนี้ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกชั้นตอน โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผน การวางแผนเป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพในการวางแผนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายแนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลา และทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ สำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นจะต้องมีการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา หรือแผนพัฒนา

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อใช้เป็นแผนแม่บทสำหรับ กำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย ภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น 3 - 5 ปี รายละเอียดในการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา ควรศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสารการประกันคุณภาพ การศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดต่างๆ เช่น เอกสารเรื่องธรรมนูญสถานศึกษาของกรมวิชาการ 2542 เป็นต้น

1.1 การกำหนดเป้าหมาย การวางแผนควรจะเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายที่แสดงถึง คุณลักษณะหรือคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งควรระบุให้ชัดเจนในธรรมนูญ สถานศึกษาและใช้เป็นหลักหรือทิศทางในการดำเนินงานของสถานศึกษาหลังจากนั้นก็จัดทำ แผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา ซึ่งควร ครอบคลุมคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้เรียนที่พึงประสงค์ การบริหารจัดการหลักสูตรและการ เรียนการสอน ทรัพยากรสภาพแวดล้อม การประเมินผล การกำกับตรวจสอบ และการรายงาน การ กำหนดเป้าหมายอาจทำได้โดยมีวิธีการดังนี้

1.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการวางแผนข้อมูลต่างๆ ที่ควรศึกษาวิเคราะห์ คือ เป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาหลัก ที่เป็นความต้องการส่วนรวมของสังคม และประเทศชาติ ได้แก่ ความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาของไทย ตามที่กำหนดใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติหลักสูตรมาตรฐานการศึกษาของต้นสังกัด และมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมิน คุณภาพภายนอกที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีแล้ว เป้าหมาย หรือมาตรฐานที่เป็น ความต้องการของส่วนรวมดังกล่าว เป็นเป้าหมายที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เช่น การจัด การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเสริมสร้างจริยธรรม คุณธรรม ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการวิเคราะห์ เรียนรู้ด้วยตนเอง มีทักษะในการทำงาน และมีความรู้ตามที่กำหนดในหลักสูตร เป็นต้น

สภาพเศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่นและชุมชน ทั้งในด้านสภาพทั่วไปปัญหาความ ต้องการและแนวโน้มการพัฒนา ซึ่งจะเป็นเป้าหมายหรือมาตรฐานเฉพาะสำหรับสถานศึกษาแต่ละ แห่งที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน เช่น สถานศึกษาที่อยู่ในชุมชนชาวจีน ธุรกิจการค้า อาจจะ กำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานเฉพาะเกี่ยวกับความรู้ทางภาษาจีน และทักษะทางธุรกิจ สถานศึกษาที่อยู่ในชุมชนเกษตรกรรม ก็อาจกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานเฉพาะเกี่ยวกับความรู้ และทักษะการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาที่แสดงภาพ ของสถานศึกษาตามความเป็นจริง ได้แก่ สถิติข้อมูลพื้นฐานที่แสดงสภาพทั่วไป ศักยภาพหรือ

ความสามารถในด้านต่างๆ ของสถานศึกษาเป็นการสำรวจหรือประเมินตนเองเบื้องต้นเพื่อให้ทราบจุดเด่นและจุดที่ต้องการจะปรับปรุงของสถานศึกษาของตนเพื่อเป็นแนวทาง

1.1.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา การวิเคราะห์เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น และการสังเคราะห์เพื่อประสานความต้องการของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งความต้องการส่วนรวม ส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาจะช่วยให้สถานศึกษามีความเข้าใจ สามารถวางแผน และทำงานได้ง่ายขึ้น เพราะหากสามารถกำหนดเป้าหมายหลักที่เป็นความต้องการร่วมกันของฝ่ายต่างๆ ได้แล้ว ก็จะสามารถนำผลที่ได้จากการดำเนินการตามเป้าหมายนั้นไปใช้ในการรายงานหรือตอบสนองความต้องการของหน่วยงานหรือฝ่ายต่าง ๆ ได้พร้อมกัน เช่น การกำหนดเป้าหมายคุณลักษณะของผู้เรียนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ ก็จะสอดคล้องและตอบสนองความต้องการของ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ หลักสูตร มาตรฐานของต้นสังกัด ความต้องการของชุมชน และพร้อมที่จะรับการประเมินภายนอกได้ด้วย เป็นต้น

1.2 การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย จะช่วยให้การวางแผนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะสถานศึกษาจะได้ทราบว่าเป้าหมายต่างๆ ที่ต้องการนั้นเป้าหมายใดสำคัญมากน้อยกว่ากันเพียงใดเพื่อกำหนดกิจกรรม บุคลากร ทรัพยากร และช่วงระยะเวลาที่จะดำเนินการในการพัฒนาเป้าหมายนั้นๆ ให้เหมาะสม สถานศึกษาบางแห่งที่ไม่ได้ตั้งเป้าหมายเพิ่มเติมนอกเหนือจากเป้าหมายหรือมาตรฐานของต้นสังกัดและมาตรฐานประเมินภายนอก ซึ่งเป็นมาตรฐานหลักที่ต้องทำอยู่แล้ว อาจไม่เห็นความจำเป็นของการจัดอันดับความสำคัญ ก็อาจจะข้ามขั้นตอนนี้ไปก็ได้แต่สำหรับสถานศึกษาที่มีความต้องการเฉพาะของชุมชน ท้องถิ่น และของสถานศึกษาเพิ่มขึ้นหลายเป้าหมาย หรือสถานศึกษาบางแห่งที่มีบุคลากรและทรัพยากรจำกัด อาจใช้การจัดอันดับความสำคัญเป็นเทคนิคที่ช่วยตัดสินใจให้การทำงานมีประสิทธิภาพ โดยอาจมุ่งดำเนินการบางเป้าหมายหลักก่อนแต่เป็นพื้นฐานที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาเป้าหมายอื่นตามมาพร้อมกันไปด้วย เป็นต้น

1.3 การกำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติงาน การกำหนดแนวทางหรือวิธีปฏิบัติงาน คือการนำเป้าหมายที่มีลักษณะเป็นความคิดเชิงนามธรรม มาทำให้เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติโดยคิดโครงการหรือกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จหรือตัวบ่งชี้ให้มีความชัดเจนด้วย การคิดโครงการหรือกิจกรรมนั้น ไม่จำเป็นต้องคิดโครงการให้ได้จำนวนมาก หรือไม่จำเป็นว่าทุกเป้าหมายจะต้องมีโครงการเฉพาะของเป้าหมายนั้น ในทางปฏิบัติจริงหากสามารถคิดโครงการที่ทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้สำเร็จ และเป้าหมายนั้นเอื้อต่อการพัฒนาเป้าหมายอื่นๆ ต่อไปได้ด้วยเป็นการทำงานแบบบูรณาการซึ่งจะเป็นการคิด

โครงการที่ดีและมีประโยชน์เชื่อมโยงกัน อีกทั้งไม่เป็นการสร้างงานให้บุคลากรมากเกินไป โดยเฉพาะบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็ก และยังทำให้สามารถระดมคนและทรัพยากรเพื่อมุ่งดำเนินการในเรื่องที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ดีกว่ากระจายคนและทรัพยากรไปทำโครงการเล็กๆ น้อยๆ มากมาย

1.4 การกำหนดระยะเวลาในการทำแผนควรมีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ในแผนด้วย การกำหนดระยะเวลาจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เพราะผู้ปฏิบัติจะได้ทราบว่าจะต้องดำเนินการให้เสร็จเมื่อไร ต้องเร่งดำเนินการก่อนหรืออาจรอได้และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารหรือผู้ที่มีหน้าที่กำกับดูแลจะได้ติดตามงานได้ว่ามีความก้าวหน้าตามแผนเพียงใด

1.5 การกำหนดงบประมาณ ควรคิดงบประมาณที่จะต้องใช้ในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ตามแผนอย่างรอบคอบและให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด โดยคำนึงถึงความพอเพียงและความเหมาะสมระหว่างรายรับ - รายจ่าย เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย โดยมีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า

1.6 การกำหนดผู้รับผิดชอบ การกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการดำเนินการแต่ละขั้นตอน หรือในกิจกรรมและโครงการต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้แผนดังกล่าวสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดไว้ในแผนให้ชัดเจนว่าเรื่องใดจะเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของใครบ้าง

2. การปฏิบัติตามแผน เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว บุคลากรก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดไว้ โดยในระหว่างการทำงานต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติม ตลอดเวลา และควรมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำกับ ติดตามทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวดฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน ให้การนิเทศระหว่างปฏิบัติงาน ผู้บริหารต้องกำกับและติดตามว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนดไว้หรือมีปัญหาหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผนหรือมีปัญหาจะได้ให้การนิเทศเพื่อปรับปรุงแก้ไข ผู้บริหารควรให้การนิเทศเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอนการประเมินตนเอง และทักษะในด้านต่างๆ โดยผู้บริหารอาจให้การนิเทศเองหรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านมาให้การนิเทศ หรือส่งบุคลากรไปฝึกอบรม

3. การตรวจสอบประเมินผล การประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใดต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้างผู้บริหารและครูที่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพอย่างถูกต้องจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผลไม่กลัวการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมิน ตนเองซึ่งเป็นการประเมินที่มุ่งเพื่อการพัฒนาไม่ใช่การตัดสินถูกผิด ไม่ใช่การประเมินเพื่อประเมินและไม่ใช่เรื่องที่ทำยาก ไม่ต้องคิดเครื่องมือหรือแบบประเมินมากมายแต่เป็นการประเมินในงานที่ทำอยู่เป็นประจำ เครื่องมือที่ใช้อาจเป็นสิ่งที่มืออยู่แล้วโดยไม่ต้องสร้างขึ้นใหม่ เช่น สถิติที่เป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของฝ่ายบริหาร ผลงาน หรือการบ้านตลอดจนการทดสอบย่อยของผู้เรียนในชั้นเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ครูมีอยู่แล้ว เพียงแต่จัดเก็บให้เป็นระบบมากขึ้นเท่านั้น

4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อบุคลากรแต่ละคนแต่ละฝ่ายมีการประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ส่งผลให้กับคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ซึ่งจะต้องรวบรวมผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์แปลผลในภาพรวมทั้งหมดแล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชาหัวหน้ากลุ่มสาระ ผู้บริหาร เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนางานของตนเองต่อไป การเผยแพร่ผลการประเมิน อาจใช้วิธีจัดประชุมครูภายในสถานศึกษาจัดบอร์ด หรือจัดทำรายงานผลการประเมินฉบับย่อแจกบุคลากร

ผลการประเมินสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร และใช้การวางแผนต่อไป รวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้

4.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร ในระหว่างการดำเนินงาน และมีการตรวจสอบประเมินผลทั้งในระดับรายบุคคลหรือระดับชั้น กลุ่มสาระวิชา ผู้บริหารและบุคลากรสามารถนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการทำงานของตนเองและปรับปรุงแผนการดำเนินงานได้เลย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้

4.2 การวางแผนในระยะต่อไป นำผลการประเมินไปใช้จัดทำแผนในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป ควรมีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องการปรับปรุงของสถานศึกษา หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขโดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป วิธีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงสามารถทำได้ง่ายๆ โดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลต่างที่เกิดขึ้นจะสะท้อนสิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุง เมื่อทราบจุดที่ต้องการปรับปรุงของสถานศึกษาแล้ว จะต้องนำมาร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อป้องกันและแก้ไขปรับปรุง หลังจากนั้นจึงระดมความคิดจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาช่วยกันหาวิธีแก้ปัญห

4.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ถ้าสถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวกรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน ก็จะเป็นประโยชน์ในการบริหารงานและประกอบการตัดสินใจเรื่องต่างๆ รวมทั้งเมื่อหน่วยงานภายนอกเข้ามาประเมินสถานศึกษาก็พร้อมที่จะนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้ประเมินต้องการได้ง่ายขึ้นทุกๆ ด้านการดำเนินงานประเมินผลของสถานศึกษาไม่ได้สิ้นสุดเพียงแค่ทำการประเมินตนเองเพียงครั้งเดียวแล้วหยุดเลย แต่ต้องทำตลอดเวลา ผลการประเมินที่จัดทำเสร็จแล้วถือเป็นข้อมูลที่แสดงถึงสภาพการดำเนินงาน ในขณะนั้นซึ่งต้องมีการตรวจสอบใหม่ว่าการดำเนินงานในช่วงต่อไปสอดคล้องกับเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษา อย่างไรก็ตามการพัฒนาปรับปรุงตนเองจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด

การรายงานการประกันคุณภาพภายใน

การรายงานการประกันคุณภาพภายใน การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการสื่อสารให้ผู้เรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงความก้าวหน้า และผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ

สาระการรายงานอาจมีหลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้ ด้านผู้เรียนเน้นการรายงานคุณลักษณะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นระยะๆ เช่น ทุกสิ้นภาคเรียนและสิ้นปีการศึกษา ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเน้นการรายงานผลการดำเนินงานและความก้าวหน้าของงาน กิจกรรมสำคัญๆ ที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน

ขั้นตอนการดำเนินการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา

1. กำหนดเป้าหมายผู้รับรายงาน วางแผนการจัดทำรายงานและกำหนดรูปแบบการรายงาน
2. แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะทำงานจากบุคคลผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริหาร หัวหน้าแผนงานวิชาการของสถานศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
3. รวบรวม วิเคราะห์ แปลผลและนำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. เขียนรายงานและจัดทำเอกสารรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
5. นำเสนอคณะผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ
6. เผยแพร่สู่กลุ่มเป้าหมายผู้รับรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา

7. ติดตามผลและรับข้อมูลย้อนกลับจากกลุ่มเป้าหมายผู้รับรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี ซึ่งได้แก่ นักเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน เพื่อรับทราบความคิดเห็น ความพึงพอใจและข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน และนำผลไปเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

จากการศึกษาข้อมูลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงสรุปได้ว่าผู้บริหารจะต้องมีความตระหนัก เห็นความสำคัญของการบริหารงานอย่างจริงจังและเป็นระบบ โดยเน้นการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนและร่วมคิดร่วมทำ มีการทำงานเป็นทีม มีการติดตามกำกับดูแลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องควบคู่ไปกับการพัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ

บริบทของโรงเรียนคลองบางกระบือ

ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนคลองบางกระบือ ตั้งอยู่เลขที่ 43 หมู่ที่ 19 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ รหัสไปรษณีย์ 10540 โทรศัพท์ 0-23168791 โทรสาร 0-27554787 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเขตบริการ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 19, 20, 21, 22 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

ประวัติโดยย่อ

โรงเรียนคลองบางกระบือ เริ่มเปิดทำการสอนเมื่อ วันที่ 2 กันยายน 2483 ตรงกับวันจันทร์ ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 10 ปีมะโรง เดิมอาคารเรียนเป็นโรงนา หลังคามุงจากทรงปั้นหยา ไม่มีพื้น โครงสร้างเป็นไม้ยางและไม้ไผ่ ฝาจากขนาด 9x11 เมตร รวมค่าก่อสร้าง 96 บาท บริเวณโรงเรียนมีเนื้อที่ 7 ไร่ 14 ตารางวา ซึ่งได้รับบริจาคจากหลวงเศรษฐี ขณะนั้นมีนักเรียน 100 คน ครู 2 คน ครูใหญ่คนแรก ชื่อ นายทองหยิบ ศรีพิต มีผู้บริหารมาแล้ว 10 คน ผู้บริหารคนปัจจุบันคือ นางมุกดา บำรุงศักดิ์ จากนั้นมีการพัฒนาด้านการศึกษา สิ่งก่อสร้างอาคารสถานที่และสาธารณูปโภคอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันโรงเรียนคลองบางกระบือ มีอาคารเรียน 2 หลัง 20 ห้องเรียน อาคารประกอบ 3 หลัง ปรึษาโรงเรียน คือ คุณธรรม นำความรู้ สู่สันติสุข คำขวัญโรงเรียนคือ ชยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ พัฒนา สามัคคี "

วิสัยทัศน์

"ดำรงความเป็นไทย ใฝ่ใจเทคโนโลยี สุขภาพดี มีคุณธรรม นำความรู้ สู่สากล ภายในปี 2551"

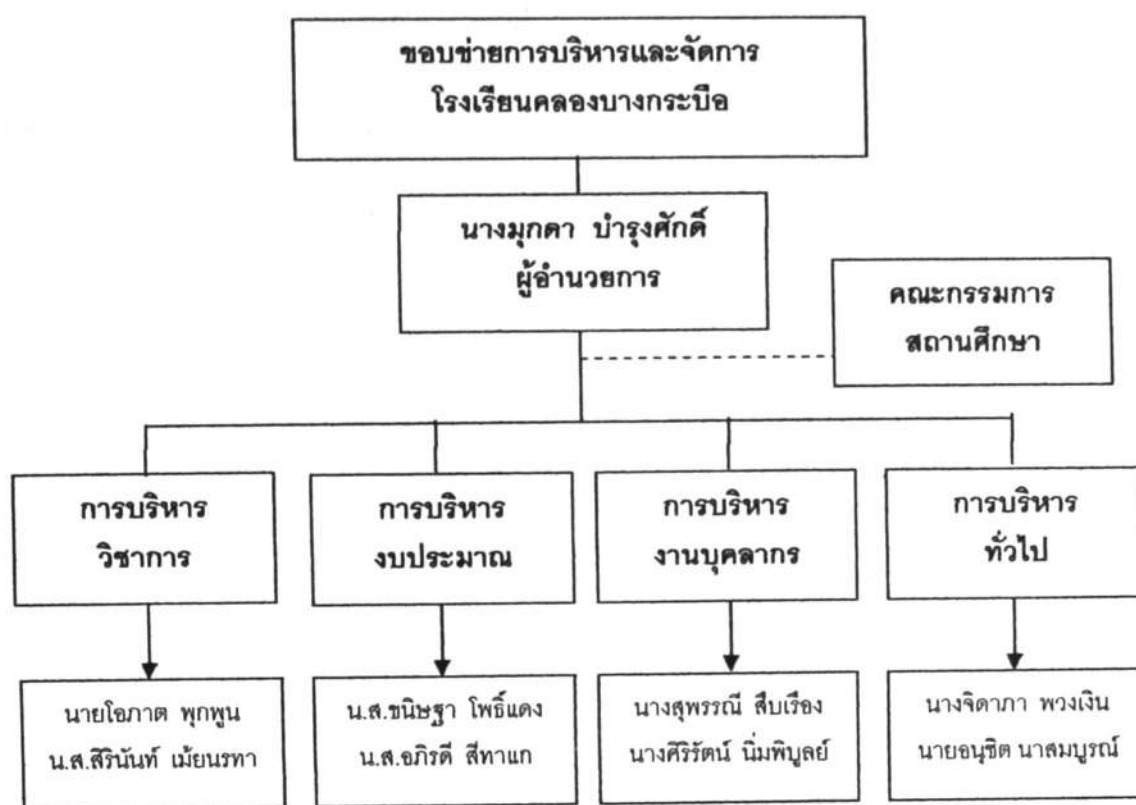
พันธกิจ

1. จัดกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ภูมิใจในชาติและท้องถิ่น
2. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีทักษะชีวิต
4. พัฒนาบุคลากรเพื่อนำประสบการณ์มาจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ
5. สรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้เรียนสื่อสารได้

วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

โรงเรียนคลองบางกระบือ มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน พัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประหยัดพลังงาน มีความภูมิใจในชาติและท้องถิ่น
2. พัฒนาผู้เรียนให้ใฝ่เรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รักการอ่านเขียน นำเทคโนโลยี มาใช้พัฒนาการเรียนรู้และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างเหมาะสม
3. ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามศักยภาพ มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระตามมาตรฐานที่กำหนด มีทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แผนภูมิที่ 2 แสดงการบริหารงานของโรงเรียนคลองบางกระบือ

ที่มา : โรงเรียนคลองบางกระบือ, 2549 : 2

ข้อมูลนักเรียน

โรงเรียนคลองบางกระบือมีนักเรียนรวมจำนวน 450 คน

ข้อมูลบุคลากร

ผู้อำนวยการเป็นหญิง 1 คน ครูประจำการ เป็นชาย 2 คน เป็นหญิง 7 คน ครูอัตราจ้าง 4 คน ครูคอมพิวเตอร์ 2 คน ครู อปต. 2 คน พนักงานราชการ 1 คน และนักการภารโรง 1 คน

ข้อมูลด้านอาคารสถานที่

อาคารเรียนและอาคารประกอบ 5 หลัง ได้แก่ อาคารเรียน 2 หลัง อาคารประกอบ 3 หลัง จำนวนห้องเรียนทั้งหมด 9 ห้องเรียน

ข้อมูลด้านงบประมาณและทรัพยากร

รายรับ มีดังนี้ งบประมาณ (รายหัว) 472,519บาท เงินนอกงบประมาณ 23,460บาท เงินอุดหนุนจากอปต.บางพลีใหญ่ 290,000 บาท เงินอาหารกลางวัน 60,700 บาท รายจ่าย มีดังนี้ งบดำเนินการ 414,461.04 บาท งบพัฒนาคุณภาพวิชาการ 432,217.96 บาท

ข้อมูลทรัพยากรที่จำเป็น

- คอมพิวเตอร์ มีจำนวนทั้งหมด 42 เครื่อง ใช้เพื่อการเรียนการสอน 38 เครื่องใช้สืบค้น
ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้ 16 เครื่อง ใช้ในห้องสมุด 1 เครื่อง ใช้ในงานบริหาร 3 เครื่อง

- ปริมาณสื่อใช้ในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
- ห้องที่จัดไว้ใช้ปฏิบัติการเฉพาะมีทั้งหมด 7 ห้อง ได้แก่ ห้องคอมพิวเตอร์ 2 ห้อง
- ห้องสมุด ห้องจริยธรรม ห้องพยาบาล ห้องสหกรณ์ร้านค้า ห้องสื่อการเรียน
- พื้นที่ปฏิบัติการ/นันทนาการ ได้แก่ สนามกีฬา (ตะกร้อ วอลเลย์บอล แร้บบอล

บาสเกตบอล)

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง

โรงเรียนคลองบางกระบือ ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบที่ 2 เมื่อวันที่ 2, 5, 6 มิถุนายน พ.ศ.2549 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา มีการประเมิน 3 ด้าน คือ ผู้บริหาร ด้านครู และด้านผู้เรียนซึ่งสรุปผลการประเมินโดยภาพรวมตามมาตรฐานเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงระดับคุณภาพตามมาตรฐาน จากการประเมินคุณภาพทางการศึกษาของ สมศ.

มาตรฐาน	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
ด้านผู้เรียน				
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์			✓	
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุนทรีย์ สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี			✓	
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรีย์ภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะดนตรี และกีฬา			✓	
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์			✓	
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร			✓	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

มาตรฐาน	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง			✓	
มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต			✓	
ด้านครู				
มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถ ตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ			✓	
มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			✓	
ด้านผู้บริหาร				
มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ			✓	
มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา			✓	
มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			✓	
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้			✓	
มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา			✓	

วิเคราะห์สถานศึกษาจากผลการประเมิน

ปัจจัยภายในสถานศึกษา

จุดเด่น

1. สถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างเพียงพอ
2. สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ที่สามารถไปเข้าศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมได้เพิ่มขึ้น และเป็นที่ยอมรับของชุมชนและผู้ปกครองทำให้จำนวนผู้เรียนเพิ่มขึ้น

3. สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้ด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตอย่างทั่วถึงแก่ผู้เรียนทุกคนทุกชั้น

4. ผู้เรียนได้เรียน ได้เล่น ได้ออกกำลังกายจึงมีสุขภาพพลานามัยที่ดีและร่าเริงแจ่มใส

จุดควรพัฒนา

1. จำนวนครูมีน้อยไม่เพียงพอกับผู้เรียนที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ทำให้การจัดการเรียนรู้ของครูไม่ทั่วถึงต่อผู้เรียนและไม่ทั่วถึงทุกสาระใน 8 กลุ่มสาระ

2. ครูสอนทุกสภะนำความสามารถครูในการจัดการเรียนการสอนต่อผู้เรียนในกลุ่มสาระทั้ง 8 สาระการเรียนการสอน มีพัฒนาการแต่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย

3. การจัดการเรียนรู้ของครู ยังมีการพัฒนาผู้เรียนในด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ไม่ทั่วถึงในทุกกิจกรรมการเรียนรู้

4. สถานศึกษามีการให้ผู้ปกครอง ชุมชน และกรรมการสถานศึกษาร่วมหลักสูตร และบริหารน้อยจึงทำให้การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาที่มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและ ภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการสร้างหลักสูตรน้อย

ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา

โอกาส

1. ชุมชนในพื้นที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความต้องการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อเพิ่มขึ้นเป็นผลให้เกิดการขยายตัวของผู้เรียนเพิ่มขึ้น

2. เศรษฐกิจของชุมชนมีการขยายตัวและหน่วยงานในท้องถิ่นมีการขยายตัวและเข้มแข็งขึ้นทำให้โอกาสในการให้การอนุเคราะห์และช่วยเหลือในด้านต่างๆ แก่สถานศึกษา

3. ชุมชนและหน่วยงานของรัฐและเอกชนมีความเข้าใจและต้องการเข้าร่วมและช่วยเหลือสถานศึกษาในด้านงบประมาณ ในด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร และการช่วยเหลือในการจัดทำหลักสูตรและโครงการ กิจกรรมเพื่อให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

อุปสรรค

1. การจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และงานวิชาการ จากเขตพื้นที่หรือหน่วยเหนือล่าช้า จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของนักเรียนและความต้องการของชุมชน

2. ชุมชนและกรรมการสถานศึกษามีความสามารถในการช่วยในการจัดการเรียนรู้และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นรวมถึงไม่มีเวลาในการจัดทำกรเรียนรู้แก่ผู้เรียน

3. ชุมชนมีปัญหาด้านดนตรีไทยน้อยและไม่สามารถช่วยสถานศึกษาได้

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

1. ร่วมชุมชนและกรรมการสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นที่นำภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นในสาระการเรียนรู้ใช้ในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

2. สถานศึกษาจัดทำแนวนโยบายและการปฏิบัติที่พัฒนาโครงการกิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายในแผนกลยุทธ์ ในการพัฒนาผู้เรียนที่ให้ชุมชนเข้าร่วมจัดทำและเข้าร่วมดำเนินการในการจัดการเรียนรู้

3. การจัดการเรียนการสอนและการดำเนินกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนในโครงการกิจกรรมอย่างทั่วถึง และลงสู่สาระทั้ง 8 สาระและใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยผ่านการบันทึกการสรุปขั้นตอนการทำงานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งงานกลุ่มและงานเดี่ยว

4. สถานศึกษาควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถทางดนตรี มาใช้ในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

ทิศทางการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาในอนาคต

1. สถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับชุมชน กลุ่มโรงเรียนในเขตพื้นที่ที่ใช้ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับวิทยาการและเทคโนโลยีลงในหลักสูตรสถานศึกษาและท้องถิ่นที่สอดคล้องกับผู้เรียน

2. สถานศึกษาจัดทำโครงการและกิจกรรมที่มีเป้าหมายสอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายในแผนกลยุทธ์และมีโครงการกิจกรรมที่ครอบคลุมการพัฒนาการจัดการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ พัฒนาครู บุคลากรที่สามารถจัดทำโครงการกิจกรรม ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพของผู้เรียน

3. สถานศึกษามีนโยบายให้ครูจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ในโครงการและกิจกรรมลงสู่ผู้เรียน และลงสู่สาระทั้ง 8 สาระอย่างทั่วถึง ใน 8 สาระ และทั่วถึงแก่ผู้เรียนทุกคนที่ทำให้เกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์อย่างมีจินตนาการ ได้แก่ การจดบันทึกเพื่อให้เกิด

ข้อมูลในการดำเนินการของผู้เรียนและบุคคลและของกลุ่ม และนำสรุปขั้นตอนการทำกิจกรรม
 สิ่งที่ทำในกิจกรรมพัฒนาและแนวทางการแก้ไขและผลการทำกิจกรรมของบุคคลและกลุ่ม ซึ่งจะ
 ให้ผู้เรียนมีทักษะอย่างครบถ้วนและเกิดผลงานกลุ่มและงานเดี่ยวที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนา
 ตัวผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี

เป้าหมาย

โรงเรียนคลองบางกระบือ มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์
 มาตรฐาน พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย
 อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประหยัดพลังงาน มีความภูมิใจในชาติและท้องถิ่น
2. พัฒนาผู้เรียนให้ใฝ่เรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รักการอ่านเขียน นำเทคโนโลยี
 มาใช้พัฒนาการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างเหมาะสม
3. ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามศักยภาพ มีพัฒนาการที่สมบูรณ์
 ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระตามมาตรฐานที่กำหนด
5. นักเรียนมีทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

มีวินัย ซื่อสัตย์ ประหยัด ใฝ่รู้ใฝ่เรียน กตัญญูกตเวที ภูมิใจในความเป็นไทย

สรุปผลการดำเนินงานในภาพรวม

สรุปผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม โดยใช้มาตรฐานการศึกษา
 เป็นตัวนำไปสู่ระบบการประกันคุณภาพ บนพื้นฐานแนวคิดเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาเป็น
 ฐานในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สรุปผลการพัฒนาได้ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน การดำเนินงานด้านพัฒนาผู้เรียน ประสบความสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดี
 นักเรียนส่วนใหญ่มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ มีความรู้และทักษะที่
 จำเป็นตามหลักสูตรในระดับหนึ่งและต้องพัฒนาต่อไป เพื่อให้ได้ผลเป็นที่น่าพอใจมากยิ่งขึ้น
2. ด้านการเรียนการสอน การพัฒนาด้านการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดี
 ครูทุกท่านมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองและพัฒนาการเรียนการสอน
 โดยการศึกษาดูงาน เข้ารับการอบรมสัมมนา สร้างนวัตกรรม นำเทคโนโลยีมาจัดกระบวนการเรียน
 การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความพยายามที่จะแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นคน
 เก่ง ดี มีความสุข และมี การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. มาตรฐานด้านผู้บริหารและการจัดการศึกษา การพัฒนาด้านผู้บริหารและการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มุ่งมั่นที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ส่งเสริมบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยให้ความเข้าใจวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างขวัญและกำลังใจให้ทุกคนทำงานอย่างมีความสุขและมีผลสัมฤทธิ์ตามต้องการ

4. มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมให้การจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ มีการจัดประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนสู่ชุมชนเพื่อความเข้าใจที่ดีต่อกัน โรงเรียนจัดบริการลานกีฬาต่อต้านยาเสพติด ให้สถานที่จัดงานต่างๆ แก่ชุมชน ห้องสมุดเพื่อชุมชน ในส่วนของชุมชนก็ให้การสนับสนุนโรงเรียนทั้งด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นงบประมาณ และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความเข้าใจตรงกันว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ใช่กระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมาย และวิธีการ ลงมือทำตามแผน ทุกขั้นตอน ร่วมกันตรวจสอบผลงานการทำงานเป็นทีม ผลผลิตตามเป้าหมายที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กำหนด คือ สถานศึกษามีการพัฒนาการดำเนินงานด้านการบริหาร การเรียนการสอน และคุณภาพนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพมีคุณภาพ ตามมาตรฐาน ที่กำหนดตัวบ่งชี้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

1. สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพภายในและพร้อมรับการประเมินภายนอก
2. สถานศึกษาทุกแห่งมีการประเมินตนเองและจัดทำรายงานการประเมินตนเองเสนอผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี
3. สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการตรวจสอบทบทวนคุณภาพจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้งในทุกสามปี
4. สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการประเมินภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี
5. สถานศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาด้านผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ในการดำเนินงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ได้กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาให้มีการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความเข้าใจเกิดความตระหนักและมีเจตคติรับการประเมินคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก รวมทั้งสามารถดำเนินการประกันคุณภาพในด้านการพัฒนาคุณภาพ การตรวจติดตามคุณภาพ และการประเมินคุณภาพให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องโดยความร่วมมือของชุมชน โดยมุ่งพัฒนาการเรียนรู้การสอนและการบริหารจัดการให้ได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ 2 การตรวจสอบทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อประเมินสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาและสะท้อนจุดเด่นจุดด้อยเสนอแนะแนวทางปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจติดตามคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก สืบเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อแสดงมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา
การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาตามแผนกลยุทธ์

งานการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ได้ดำเนินการตามกลยุทธ์ที่กำหนด ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและพร้อมรับการประเมินภายนอก

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
2. กำหนดมาตรฐานระดับเขตพื้นที่การศึกษา
3. เผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

4. สร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการเผยแพร่ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในเอกสาร “สานใจครู” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

5. นิเทศติดตามผล

กลยุทธ์ที่ 2 การตรวจสอบทบทวนคุณภาพในสถานศึกษา

1. รวบรวม/วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ดำเนินการตรวจสอบทบทวนคุณภาพสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 103 แห่ง เพื่อหาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาแล้วนำผลการประเมินมากำหนดเป้าหมายในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา มากำหนดเป้าหมายในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาในสังกัด

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

1. ในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจติดตามคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกจากการจัดนิทรรศการในวันตลาดนัดการเรียนรู้สู่อนาคตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

2. ส่งเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก จากคณะกรรมการประเมินภายนอกเพื่อแสดงมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 ศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์วิจัยมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

ร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ ดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา ทดลองการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดเชิงระบบ

จากการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 นั้นสรุปได้ว่าจะต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและพร้อมรับการประเมินภายนอก พร้อมทั้งให้มีการตรวจสอบทบทวนคุณภาพของสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการเป็นผู้ตรวจเพื่อหาจุดเด่นจุดด้อย มีการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน และศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์วิจัยมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และคุณภาพการศึกษาต่อไป

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ

ในปีการศึกษา 2548 โรงเรียนคลองบางกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 เด็กมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 1 โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ (เข้าค่ายธรรมะ สอนพระพุทธศาสนาโดยครูพระ)
2. โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน
3. โครงการแรลลี่วันสำคัญ
4. โครงการประกวดข้อประหยัดทรัพย์
5. กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมประชุมอบรมประจำสัปดาห์
6. กิจกรรมทำกระทง และแห่เทียนจำนำพรรษา ถวายวัดบางพลีใหญ่ใน

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 2 โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ โครงการปรับภูมิทัศน์ โครงการคลองสวยน้ำใส กิจกรรมทำปุ๋ยจุลินทรีย์ชีวภาพ กิจกรรมพัฒนาชุมชนในวันสำคัญ

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 3 โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน โครงการวิชาชีพท้องถิ่นการเลี้ยงปลาตก โครงการกิจกรรมสหกรณ์

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 4 โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ โครงการพัฒนาศักยภาพครูตามความสามารถ โครงการยอดนักคิด โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ โครงการห้องสมุดมีชีวิต กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงการกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุมศิลปะ-งานประดิษฐ์

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 5 โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ โครงการอ่านคล่อง-เขียนคล่อง โครงการยอดนักคิด โครงการ English Hut โครงการห้องสมุดมีชีวิต กิจกรรมวางทุกงานอ่านทุกคน โครงการเด็กไทยยุค IT

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียน

บรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 6 โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ โครงการห้องสมุดมีชีวิต กิจกรรมสร้างนิสัยรักการอ่าน โครงการแรลลี่วันสำคัญ โทรทัศน์เพื่อการศึกษาถ่ายทอดการจัดการเรียนรู้จากโรงเรียนวังไกลกังวล โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ โครงการ English Hut โครงการเด็กไทยยุค IT กิจกรรมเรียนรู้ด้วยโครงงาน

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 7 โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ โครงการอาหารกลางวัน โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โครงการฟันสวยยิ้มใสใส่ใจสุขภาพ โครงการประกันความปลอดภัยนักเรียน โครงการกีฬา โครงการร้องเล่นเต้นรำ กิจกรรมชุมนุมกีฬา กิจกรรมการออกกำลังกายก่อนเข้าเรียนทุกเช้า

มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 8 โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุมนุมดนตรี นาฏศิลป์ ชุมนุมกีฬา และชุมนุมศิลปะงานประดิษฐ์ กิจกรรมการแสดงบนเวที กิจกรรมการออกกำลังกายก่อนเข้าเรียนทุกเช้า โครงการร้องเล่นเต้นรำ โครงการกีฬา

มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 9 โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ โครงการพัฒนาศักยภาพครูตามความสามารถ โครงการพัฒนาจิตครู โครงการปฐมนิเทศผู้ปกครอง และกิจกรรมศิษย์-ลูก โครงการประสานสายใยสัมพันธ์ โครงการวันแห่งความสำเร็จและบัณฑิตน้อย โครงการความสัมพันธ์กับชุมชน

มาตรฐานที่ 10 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 10 โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ โครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาศักยภาพครูตามความสามารถ โครงการปรับภูมิทัศน์โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ โครงการห้องสมุดมีชีวิต โครงการพัฒนาวัสดุครุภัณฑ์ โครงการนิเทศภายใน

มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 11 โรงเรียนได้ดำเนินการดังนี้ โครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โครงการนิเทศภายใน โครงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โครงการอ่านคล่องเขียนคล่อง โครงการยอดนักคิด โครงการวิชาชีพท้องถิ่นการเลี้ยงปลาตก

โครงการห้องสมุดมีชีวิต โครงการEnglish Hut โครงการเด็กไทยยุค IT โครงการพัฒนาศักยภาพครูตามความสามารถ โครงการพัฒนาจิตครู โครงการประสานสายใยสัมพันธ์ โครงการจัดสวัสดิการโรงเรียน โครงการปฐมนิเทศผู้ปกครอง โครงการความสัมพันธ์กับชุมชน โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน โครงการแรลลี่วันสำคัญ โครงการปฏิรูปทัศน์ โครงการคลองสวยน้ำใส โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โครงการประกันความปลอดภัยนักเรียน โครงการอาหารกลางวัน โครงการฟันสวยยิ้มใส ใส่ใจสุขภาพ โครงการฉลาดซื้อประหยัดทรัพย์ โครงการกิจกรรมสหกรณ์ โครงการช่วยเหลือนักเรียน โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ โครงการกีฬาดี โครงการร้องเล่นเต้นรำ โครงการวันแห่งความสำเร็จและบัณฑิตน้อย โครงการงานทะเบียนและสถิติ โครงการพัฒนาวัสดุ-ครุภัณฑ์

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร เพื่อให้บรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 12 โรงเรียนได้ดำเนินการดังนี้

1. สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูง และปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์
2. สถานศึกษามีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน
3. สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
4. สถานศึกษามีการพัฒนาคู่มืออย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
5. ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและพัฒนาเด็กและผู้เรียน

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เพื่อให้บรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่13 โรงเรียนได้ดำเนินการดังนี้

1. สถานศึกษามีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา
2. สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์ และใช้หลักการมีส่วนร่วม
3. สถานศึกษามีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาสถานศึกษา
4. สถานศึกษามีรูปแบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
5. สถานศึกษามีการตรวจสอบถ่วงดุล

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้บรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่14 โรงเรียนได้ดำเนินการดังนี้

1. สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะกับผู้เรียนและท้องถิ่น
2. สถานศึกษามีรายวิชา/ กิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ

3. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและความสามารถของผู้เรียน

4. สถานศึกษามีการส่งเสริม และพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

5. สถานศึกษามีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน

6. สถานศึกษามีระบบการนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ

7. สถานศึกษามีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 15 โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ โครงการห้องสมุดมีชีวิต โครงการ English Hut โครงการเด็กไทยยุค IT โครงการอ่านคล่องเขียนคล่อง โครงการยอดนักคิด โครงการปฐมนิเทศผู้ปกครอง โครงการความสัมพันธ์กับชุมชน โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน โครงการแรลลี่วันสำคัญ โครงการปรับภูมิทัศน์ โครงการคลองสวยน้ำใส โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โครงการประกันคุณภาพปลอดภัยนักเรียน โครงการอาหารกลางวัน โครงการฟันสวยยิ้มใสใส่ใจสุขภาพ โครงการฉลาดซื้อประหยัดทรัพย์ โครงการกิจกรรมสหกรณ์ โครงการช่วยเหลือนักเรียน โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ โครงการกีฬา โครงการร้องเล่นเต้นรำ โครงการวันแห่งความสำเร็จและบัณฑิตน้อย โครงการวิชาชีพ ท้องถิ่นการเลี้ยงปลา

มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 16 โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ โครงการปรับภูมิทัศน์ โครงการช่วยเหลือนักเรียน โครงการคลองสวยน้ำใส โครงการห้องสมุดมีชีวิต โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ โครงการกีฬา โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน โครงการประกันความปลอดภัยนักเรียน โครงการเด็กไทยยุค IT โครงการ English Hut

มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวบ่งชี้ของ มาตรฐานที่ 17 โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ โครงการความสัมพันธ์กับชุมชน โครงการวิชาชีพท้องถิ่นการเลี้ยงปลา กิจกรรมการสอนพระพุทธศาสนาโดยครูพระ

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนได้จัด

กิจกรรมการเรียนรู้และการสอนและกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 18 โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. โครงการความสัมพันธ์กับชุมชน
2. โครงการปฐมนิเทศผู้ปกครอง กิจกรรมศิษย์ลูก
3. โครงการวันแห่งความภาคภูมิใจและบัณฑิตน้อย
4. โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ กิจกรรมเข้าค่ายธรรมะ ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ

จาก อบต.บางพลีใหญ่

5. เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีกับสภาวัฒนธรรมอำเภอบางพลี
6. จัดกิจกรรมร่วมทำบุญตักบาตรพระทุกวันอังคารที่โรงเรียน
7. การปีโตรเยี่ยมแห่งประเทศไทยมาเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานจากแหล่ง

ต่างๆ

8. สโมสรโรตารีเทพารักษ์ และสโมสรโรตารีบางพลี สนับสนุนทุนการศึกษา พัฒลมพदान เครื่องทำน้ำเย็นสำหรับดื่ม ปรับปรุงสนามเด็กเล่น

9. วิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงปลาตาก
10. โรงพยาบาลบางพลี ให้ความรู้และดูแลและเฝ้าระวัง รักษาสุขภาพนักเรียน
11. อบต.บางพลีใหญ่ สร้างลานกีฬาต้านยาเสพติดเพื่อให้ประชาชนมาเล่นกีฬาบริเวณ

โรงเรียน และสนับสนุนโครงการห้องสมุดโรงเรียนเพื่อบริการประชาชนด้วย

12. อบจ.สมุทรปราการสนับสนุนงบประมาณปรับภูมิทัศน์บริเวณโรงเรียน
13. นางพูล ดาวสุขศรี บริจาคเงินสร้างอาคารอเนกประสงค์มอบให้โรงเรียน

ผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ ประจำปี การศึกษา 2548 มีดังนี้

จุดเด่น

1. ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พยายามพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความกลมเกลียว ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้เรียน รู้จักแสวงหาความรู้ มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาพแข็งแรง

2. ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือสนับสนุนพัฒนา โรงเรียนในทุกด้านเป็นอย่างดี

จุดที่ควรพัฒนา

1. การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนให้ใฝ่เรียนรู้ เกิดทักษะในการคิด มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. พัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
แนวทางในการพัฒนาในอนาคต

1. พัฒนาผู้เรียนให้มีเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข
2. พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถสู่ครูมืออาชีพ
3. พัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบที่ทันสมัย
4. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และบริการชุมชน

ความต้องการการช่วยเหลือ

1. การจัดสรรอัตรากำลังครูที่มีความรู้ความสามารถตรงสายงานที่โรงเรียนต้องการ เช่น ครูผู้สอนสาระศิลปะ (มีความถนัดด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์) สาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี หรือของบประมาณสำหรับจ้างครูอัตราจ้างให้เพียงพอกับสัดส่วนจำนวนนักเรียน

2. จัดหาวิทยากรเพื่ออบรมบุคลากรให้มีความรู้เรื่องหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การผลิตสื่อนวัตกรรมและนำเทคโนโลยีมาใช้ อย่างเหมาะสม และการวัดประเมินผลตามหลักสูตร

3. ต้องการความช่วยเหลือด้านงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องดนตรี เพื่อใช้ในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เพ็ญศิริ การะเกด (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและแนวทางปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตบางแค ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครในเขตบางแค จำนวน 150 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การประชุมกลุ่มและการสังเคราะห์เอกสารวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คำร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาใช้ทฤษฎีวงจรคุณภาพ PDCA ใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมและร่วมคิดร่วมทำ ส่วนการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา สถานศึกษาให้ความสำคัญข้อมูลนักเรียนมากที่สุด สถานศึกษากำหนดมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร สถานศึกษาใช้วิธีการนิเทศภายในติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า อยู่ในขั้นพอใจ ถึงน่าพึงพอใจ มีระดับผลการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเองคิดเป็นร้อยละ 61-70

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ที่สำคัญคือ ปัญหาด้านบุคลากร ทั้งผู้บริหารที่มีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายบ่อย ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะอย่างแท้จริง ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงาน ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน

พัฒนา ขอนพิกุล (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานปรับปรุงการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยมุ่งศึกษาใน 2 ด้าน คือการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 8 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 12 คน ครูสายปฏิบัติ การสอน 114 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 92 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์ด้วยตนเอง แล้วนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนการสัมภาษณ์ นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสร้างข้อสรุปเป็นประเด็นในการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อให้ได้แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาและสามารถนำไปปฏิบัติได้แล้วเสนอเป็นรายชื่อ

ข้อค้นพบที่ปรากฏการดำเนินงานประกันคุณภาพส่วนใหญ่มีการดำเนินงานทุกกิจกรรมสำหรับปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา คือ การพัฒนาความเชื่อความคิด และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงทัศนคติการปฏิบัติของครูและบุคลากร การสร้างสื่อเอกสาร คู่มือ และเครื่องมือเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน การนิเทศกำกับติดตาม การปฏิบัติงาน การจัดทำหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น วิธีการ และรูปแบบการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำงบประมาณของโรงเรียนการศึกษาวเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาตามความจริง การส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการทำงาน การตรวจสอบข้อมูล ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน ไม่มีการนำผลการประเมินปีก่อนๆ มาใช้ในการจัดทำแผนปีต่อไป และเขียนรายงานการประเมินตนเองโดยภาพรวมระดับปัญหา 6 อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

สำหรับข้อเสนอแนวทางแก้ไขการประกันคุณภาพการศึกษา คือการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาบุคลากรในด้านความเชื่อ ความคิดและพฤติกรรมการปฏิบัติงานเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนโดยจัดประชุม อบรมสัมมนา อบรมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน แต่งตั้งและจัดสรรคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่มาจากชุมชนเข้าร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีการวางแผน ตรวจสอบ กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

อรพิน ภิญโญภาวศุทธิ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1)การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม 2)ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ประชากร คือ สถานศึกษาในอำเภอบางคนที สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 22 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหาร 1 คน ครูวิชาการ 1 คน และครูผู้สอน 2 คน เป็นโรงเรียนละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 88 คน ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากสามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้ ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน

2. ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อยสามารถเรียงได้ดังนี้ ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน

ชาติรี รัตนพิพิธชัย (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 129 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 มีการใช้ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมากทุกด้านตามลำดับคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความคิด ด้านความคิดรวบยอด ด้านเทคนิค และด้านการศึกษาและการสอน

2. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนโดยรวมและเป็นรายด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการรายงานอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 5 ด้านกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 เป็นความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านความคิดรวบยอดและด้านมนุษยสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลางกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน และการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน

วน
372.12
09597
9550

ด้านการศึกษาและการสอน ด้านเทคนิค และด้านความรู้ความคิดมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

อิทธิรงค์ ปานะถึก (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องตัวแปรที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 มีระดับการปฏิบัติโดยรวม และรายด้าน คือ การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ อยู่ในระดับมาก

2. การทำงานเป็นทีมของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 มีระดับการปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับมาก และรายด้าน 6 ด้าน คือ วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน การสนับสนุนและการไว้วางใจต่อกันความร่วมมือและการใช้ความขัดแย้งในทางสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำที่เหมาะสม สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มและการสื่อสารที่ดีอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวม และรายด้านเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง - ระดับสูง ($r = .757 - .873$)

4. ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์ในการทำงานของคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านเป็นความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำ ($r = -0.078 - .127$)

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศสรุปได้ว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการโดยการจัดให้มีการศึกษาและเตรียมการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่การจัดทำมาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต โดยผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง และมีปัญหาการปฏิบัติงานประกันคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้นยังมีปัญหาของความแตกต่างในปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก และพบว่าสถานภาพคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารและผู้สอน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับต่างๆ มีส่วนสำคัญในความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

งานวิจัยต่างประเทศ

แจคสัน (Jackson, 1999 : 3417 – A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบของโครงสร้างขององค์กรที่มีต่อการพัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารระดับกลางที่บรรจุใหม่ ตัวแปร ที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ขนาดขององค์กร สายการบังคับบัญชา และขอบข่ายของการควบคุมโดยยึดหลักการบริหารงาน 7 ประการ คือ ทักษะทางมนุษย์ ทักษะทางสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะทางความคิดรวบยอด ทักษะทางการตัดสินใจ ทักษะทางความเป็นผู้นำ ทักษะทางกระบวนการจัดการ และทักษะทางการวางแผน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้บริหารที่ได้รับการบรรจุใหม่ จำนวน 253 คน ซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมข้าราชการของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย cacuho ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า ขนาดขององค์กรและสายการบังคับบัญชาไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาทักษะของผู้บริหาร ขอบข่ายของการควบคุมมีผลต่อการพัฒนาทักษะของผู้บริหารที่บรรจุใหม่ และในภาควิชาที่มีผู้บริหาร 4 คนขึ้นไป มีการพัฒนาทักษะการบริหารทั้ง 7 ประการมากกว่าภาควิชาที่มีผู้บริหาร 1 – 3 คน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น พบว่าทักษะทางการบริหารทั้ง 3 ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสิ่งสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือร่วมใจอย่างจริงจังในการทำงานของบุคลากร

บั๊ก (Bugg, 2000 : Abstract) ได้ศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาในโรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา พบว่าการวิจัยเป็นการตรวจสอบวิเคราะห์ ประสิทธิภาพของคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาและวางแผนพัฒนาของรัฐอิลลินอยส์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการพัฒนากระบวนการเปลี่ยนแปลงระบบในโรงเรียนมัธยมของรัฐ เป็นการศึกษาเพื่อใช้ในการตัดสินใจในขอบเขตของโรงเรียน 2 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ก่อนที่จะมีการประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาโรงเรียนทั้งสองโรงเรียน ไม่มีโครงสร้างอย่างเป็นทางการในการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน
2. เนื่องจากโรงเรียนในชนบท สามารถที่จะใช้ประโยชน์จากกระบวนการประกันคุณภาพให้เป็นตัวกระตุ้นในการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน
3. ผลกระทบทางบวกของการประกันคุณภาพคือเทคนิคการสอนที่ใช้ประโยชน์ได้ทั้งสองโรงเรียน
4. แม้ว่าการประกันคุณภาพจะประสบความสำเร็จในเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุง แต่ยังเป็นที่ยกเถียงกันว่า สิ่งแวดล้อมบางประการอาจทำให้โรงเรียนไม่สามารถค้นหาปัญหาที่แท้จริงได้

5. กรอบของการประกันคุณภาพ มีศักยภาพที่ช่วยเหลือโรงเรียนที่จะยึดเป็นแบบอย่าง ในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป อย่างไรก็ตามตัวแปรที่หายไป เช่น ภาวะผู้นำ และทรัพยากรด้านการเงิน ทำให้กระบวนการไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ลิ้ม (Lim, 1999 : 379 – 390) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษา ของประเทศกำลังพัฒนา โดยมุ่งศึกษาในประเด็นของคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการให้บริการต่อชุมชน ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศกำลังพัฒนา ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดบริการสื่อ/อุปกรณ์ ในการเสริมทักษะการเรียนรู้และการจัดการเรียน การสอน เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพรวมทั้งกระบวนการทางเทคนิคที่อำนวยความสะดวก ในการพัฒนางานวิจัย ตลอดจนความต้องการในเรื่องของระบบการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมในแต่ละสถาบัน

อัทเตรีย (Atria, 1999 : Abstract) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องผลกระทบของกระบวนการประกัน คุณภาพ และแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยส์ต่อทัศนคติของครูในโรงเรียนรัฐบาลในการทำ แผนพัฒนาโรงเรียนในเมืองรัฐชิคาโก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของ กระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยส์ ต่อทัศนคติของครูในโรงเรียน รัฐบาลในการทำแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยส์ อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง องค์กร และทฤษฎีแรงจูงใจ เนื่องจากทัศนคติเป็นองค์ประกอบหลักทั้งสองทฤษฎีนี้ ทัศนคติที่ดีของครูจึงเป็น ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าครูมีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการประกัน คุณภาพและแผนการพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยส์

เอ็มซอลลา (Msolla, 1999 : 15 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินการใช้ทักษะ การบริหารงานและความรู้ของครู ผู้บริหารวิทยาลัยในแทนซาเนีย ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ครู และผู้บริหารเผชิญในการปฏิบัติงานทั้งหมดเฉลี่ยแล้วอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ ภาระงานที่ปฏิบัติมี 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเงินและโครงการพึ่งพาตนเอง ด้านการจัดวัสดุและทรัพยากร ด้านสิ่งแวดล้อม และอาคารสถานที่ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านกิจการนักเรียน ด้านการบริหารบุคลากร และการวางแผนพัฒนา ผลการวิจัยพบว่างานที่ปฏิบัติได้ยากที่สุดตามลำดับ มีดังนี้ ด้านการจัดการ วัสดุและทรัพยากร ด้านสิ่งแวดล้อมและอาคารสถานที่ ด้านการเงินและโครงการพึ่งพาตนเอง ด้านบริหารบุคลากร และด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

ฮาเจอร์ (Hager, 1997 : Abstract) ได้วิจัยเรื่องการประกันคุณภาพในด้านการฝึกอบรม และอาชีวศึกษาในประเทศออสเตรเลีย ช่วงเวลา 6 ปี โดยศึกษาปัจจัยที่น่าสนใจ 3 ประการ คือ ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดของภาคอุตสาหกรรมซึ่งมีผลประโยชน์จากการประเมิน เพื่อประกัน คุณภาพการเพิ่มขึ้นของการแข่งขันในตลาดฝึกอบรม การเพิ่มขึ้นของความต้องการของชุมชนสำหรับ

คุณภาพ จากการศึกษาระบบการประกันคุณภาพที่มั่นคง การจัดคุณภาพทั้งหมดจะขึ้นอยู่กับมาตรฐานนานาชาติ การวิจัยเสนอแนะว่า ประเด็นที่ควรคำนึงถึงในการดำเนินงานของ (QA) ในภาค VET คือข้อกำหนดส่วนบุคคล กระบวนการวางแผน โปรแกรมพัฒนาที่มงาน การสืบให้รู้ในเรื่องความต้องการของลูกค้า และบทบาทของการตรวจสอบ การประเมินและการวัดผล การศึกษาเรื่อง VET ชี้ให้เห็นว่าปัญหาหลักทั้งหมด คือ ความยากลำบากในการวางพื้นฐานขององค์กร

สรุปการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยถือว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการ และในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เป็นเรื่องที่ต้องใช้กระบวนการบริหารที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารจัดการศึกษา สิ่งสำคัญที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานได้ก็คือ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งจะต้องมีความตระหนัก มีส่วนร่วม สนับสนุน ประสาน กำกับ ดูแลช่วยเหลือ ร่วมคิด ร่วมทำ และสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับน้อย แต่ในขณะเดียวกันแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอกของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ก็ได้กำหนดขั้นตอนเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้ระบบ PDCA คือ วางแผนการปฏิบัติงาน ดำเนินการตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุง และ 3) ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายในซึ่งทั้ง 3 ด้านนี้เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในปัจจุบันที่จะส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาศาภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรคือ ครูโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 จำนวน 18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน 11 ข้อ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน 24 ข้อ และด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน 10 ข้อ รวมจำนวน 45 ข้อ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามนั้นเป็นแบบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2542 : 107 - 108) โดยกำหนดเป็นค่าระดับความพึงพอใจ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบโครงสร้างของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
3. สร้างแบบสอบถามโดยการนำแบบสอบถามของนายคุณวุฒิ แสงธรรมจากการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนวัดมงคลนิมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 มาปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการ แล้วนำฉบับร่างเสนอต่อกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ (แผน ข) เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ นางมุกดา บำรุงศักดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบางกระบือ นายชุมพร รังรองทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมปริญญา-อนุสรณ์ และนายวิเชียร พรามนุช ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่ ตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแต่ละข้อคำถามและนำข้อคำถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์
6. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ค้นหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประ-สิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือถึงคณะกรรมการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ไปขอความร่วมมือจากครูผู้สอนในโรงเรียนคลองบางกระบือ จำนวน 18 คน เพื่อแจกแบบสอบถาม ให้แก่ประชากรเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รวบรวมได้
3. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ของแบบสอบถามที่ได้กำหนดไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้รับจากตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และแปลผลตามลำดับค่าร้อยละ
2. ข้อมูลที่ได้รับจากตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 ของแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยตามแนวความคิดของเบสต์ (Best 1981 : 182 อ้างถึงใน วิเชียร เกตุสิงห์, 2538 : 9) มีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติ	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติ	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติ	น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่อไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอ ตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนประชากร
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
σ	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นครูโรงเรียนคลองบางกระบือ จำนวน 18 คน จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และอายุ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็น เพศ วุฒิการศึกษา และอายุ

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	N	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	2	11.1
หญิง	16	88.9
รวม	18	100
2. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	11	61.1
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	38.9
รวม	18	100
3. อายุ		
20 – 30 ปี	7	38.9
30 ปีขึ้นไป	11	61.1
รวม	18	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง 16 คน คิดเป็นร้อยละ 88.9 เป็นชาย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด 11 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี 7 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 อายุ 30 ปีขึ้นไป 11 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 อายุ 20-30 ปี 7 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ โดยรวมทุกด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน	4.18	0.30	มาก	1
2. ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	3.90	0.34	มาก	2
3. ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน	3.89	0.36	มาก	3
รวม	3.97	0.27	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 อยู่ในระดับมาก ถ้าแยกเป็นรายด้าน ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก และด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน

ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในโรงเรียน	4.17	0.51	มาก	4
2. การให้ความรู้แก่บุคลากรในเรื่องการประกันคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอ	4.39	0.61	มาก	1
3. การจัดประชุมชี้แจงแก่บุคลากรเรื่องการประกันคุณภาพ ภายใน	4.06	0.64	มาก	5
4. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้เรื่อง การประกันคุณภาพภายใน	4.22	0.81	มาก	3
5. การกำหนดบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานของบุคลากร อย่างชัดเจน	4.06	0.54	มาก	5
6. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายใน	4.39	0.61	มาก	1
7. การมอบหมายงานตามความสามารถของบุคลากร	4.17	0.51	มาก	4
8. การจัดหา เอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการประกัน คุณภาพภายใน	3.94	0.64	มาก	6
9. การจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการดำเนินงาน	4.28	0.67	มาก	2
10. สร้างความเข้าใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับ การประกันคุณภาพภายใน	4.17	0.79	มาก	4
11. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทสำคัญในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	4.17	0.92	มาก	4
รวม	4.18	0.30	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมาก ถ้าแยกเป็นราย ข้อการให้ความรู้แก่บุคลากรในเรื่องการประกันคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอกับการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.39 อยู่ในระดับมาก รองลงมาการจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 อยู่ในระดับมาก

และการจัดหาเอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.94 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
12. การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อย และความต้องการของชุมชน	4.06	0.54	มาก	2
13. การกำหนดวิสัยทัศน์ที่สามารถปฏิบัติได้	3.94	0.73	มาก	4
14. การกำหนดเป้าหมายการศึกษาของโรงเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.94	0.54	มาก	4
15. การจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.00	0.49	มาก	3
16. การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน	3.72	0.46	มาก	8
17. แผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.06	0.54	มาก	2
18. การจัดทำแผนกลยุทธ์โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง	3.83	0.51	มาก	6
19. การจัดลำดับความสำคัญของแผนกลยุทธ์	3.67	0.49	มาก	9
20. การนิเทศ ติดตามผล การดำเนินงานเป็นระยะๆ	3.83	0.38	มาก	6
21. การจัดทรัพยากรสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	3.83	0.71	มาก	6
22. การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกำหนดความต้องการ	4.06	0.54	มาก	2
23. การจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน	3.94	0.64	มาก	4
24. การจัดแหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้	3.89	0.68	มาก	5
25. การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำงานเป็นทีม	3.72	0.75	มาก	8

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
26. การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประเมินคุณภาพภายใน	3.89	0.58	มาก	5
27. การกำหนดกรอบการประเมินที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน	3.56	0.62	มาก	10
28. การจัดทำเครื่องมือประเมินผลโดยการมีส่วนร่วมของคณะครูในโรงเรียน	3.94	0.64	มาก	4
29. การเก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือที่เชื่อถือได้	4.00	0.49	มาก	3
30. การวิเคราะห์ข้อมูล	3.72	0.46	มาก	8
31. การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน	4.06	0.54	มาก	2
32. การปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	4.06	0.73	มาก	2
33. การวางแผนพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	4.00	0.77	มาก	3
34. การจัดระบบแบบแผนการพัฒนาคุณภาพ	4.11	0.58	มาก	1
35. การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ	3.78	0.65	มาก	7
รวม	3.90	0.34	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก ถ้าแยกเป็นรายข้อการจัดระบบและแบบแผนการพัฒนาคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.11 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยและความต้องการของชุมชน กับแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน กับการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกำหนดความต้องการ กับการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน กับการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก และการกำหนดกรอบการประเมินที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.56 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน

ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
36. การจัดทำแผนการรายงานคุณภาพการศึกษา	4.11	0.58	มาก	2
37. การเก็บรวบรวมผลงานของนักเรียน	3.94	0.64	มาก	4
38. การรวบรวมผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้	4.00	0.59	มาก	3
39. การรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของโรงเรียน	3.61	0.70	มาก	6
40. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้	3.83	0.62	มาก	5
41. การเสนอรายงานประจำปีต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.94	0.73	มาก	4
42. การเสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด	4.22	0.43	มาก	1
43. การเสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	3.61	0.50	มาก	6
44. การติดตามความคิดเห็น ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.72	0.46	มาก	5
45. การนำผลสรุปรายงานคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	3.94	0.64	มาก	4
รวม	3.89	0.36	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมาก ถ้าแยกเป็นรายข้อการเสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาการจัดทำแผนการรายงานคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 อยู่ในระดับมาก และการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของโรงเรียน กับการเสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.61 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองจาก ครูในโรงเรียนคลองบางกระบือ จำนวน 18 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 18 ฉบับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับสถานภาพของ ครู โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและเป็นรายด้าน

ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน พบว่าการให้ความรู้แก่บุคลากรในเรื่องการประกันคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอกับการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือการจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการดำเนินงานและการจัดหาเอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก

2. ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน พบว่าการจัดระบบและแบบแผนการพัฒนาคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยและความต้องการของชุมชน กับแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน กับการเปิดโอกาสให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกำหนดความต้องการ กับการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน กับการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก และการกำหนดกรอบการประเมินที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก

3. ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน พบว่าการเสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาการจัดทำแผนการรายงานคุณภาพการศึกษา และการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของโรงเรียน กับการเสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล ดังนั้นผู้วิจัยจึงอภิปรายผลการวิจัยแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเกิดจากผลของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 47 และมาตรา 48 ซึ่งกำหนดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่จะต้องดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินคุณภาพภายนอก และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยผลการวิจัยที่พบเมื่อพิจารณารายด้านจะเห็นว่าสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเมื่อเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จะพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน รองลงมาคือ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และ ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน ตามลำดับ เมื่อเทียบเคียงกับงานวิจัย ของอรพิน ภิญโญภาวศุทธิ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรสงคราม ที่ทำการวิจัยในปี 2547 พบว่า ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายในมีปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน ตามลำดับ จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนยังคงให้

ความสำคัญกับด้านการเตรียมการประกัน คุณภาพมากกว่าด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงดาว ทองผ่อง (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพ โดยผลการวิจัยพบว่า สภาพการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ คุณวุฒิ แสงวรรณ (2549 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนวัดมิ่งคลนิมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 โดยผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบประเด็น ที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายได้ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 พบว่าทุกรายการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า มี 2 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้ความรู้แก่บุคลากรในเรื่องการประกันคุณภาพ ภายในอย่างสม่ำเสมอกับการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เป็นข้อที่ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ระบุไว้ว่าใน การเตรียมการ จะต้องมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรโดยการสร้างความตระหนัก พัฒนา ความรู้ ทักษะ และการแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยได้เห็นถึง ความสำคัญของการมอบหมายงานให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติงานได้ อย่างเต็มตามศักยภาพของผู้ที่ได้รับมอบหมายงาน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดระบบและแบบแผนการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งตอบสนองกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการ ประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการ ประกันคุณภาพภายนอกหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนด กระทรวง

3. ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

การเสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบ การประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงาน ต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สิ่งที่โรงเรียนจะต้องจัดทำคือ การจัดทำรายงาน ประจำปี เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ถึงผลของการส่ง บุตรหลานเข้ามาศึกษาในโรงเรียนและบอกถึงคุณภาพภายในของโรงเรียนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนคลองบางกระบือ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน ควรมีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรใน โรงเรียน การจัดประชุมชี้แจงแก่บุคลากรเรื่องการประกันคุณภาพภายใน การกำหนดบทบาทหน้าที่ การปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างชัดเจน การมอบหมายงานตามความสามารถของบุคลากร สร้าง ความเข้าใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมี บทบาทสำคัญในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนเพื่อจะได้มอบหมายงานตามความเหมาะสมและ ความสามารถของบุคลากร

ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ควรมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานและ แผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนการจัดลำดับความสำคัญของแผน กลยุทธ์ การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ การจัดทรัพยากรสิ่งอำนวยความสะดวกใน การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน นอกจากนั้นควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประเมิน คุณภาพภายใน การกำหนดกรอบการประเมินที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมา และการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสะดวกในการศึกษาข้อมูล และนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน ควรมีการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของโรงเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ การเสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีการติดตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อจำได้จัดทำกรรายงานการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาสภาพการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เช่น การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของบุคลากร การจัดประชุมชี้แจง การกำหนดบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานอย่างชัดเจน เป็นต้น เพื่อรองรับการประเมินจากองค์กรภายนอกในการประเมินครั้งต่อไป
2. ควรจะทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนและนำผลการวิจัยนั้นมาปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และสร้างความเข้าใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การศึกษากรุงเทพมหานคร. สำนักงาน. (2543). การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เข็มทอง ศิริแสงเลิศ. (2540). การวิเคราะห์ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10“ฉบับสมบูรณ์” พ.ศ.2550-2554. กรุงเทพฯ : พัฒนา หลักรัฐ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. (2543). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการ ศึกษาภายในสถานศึกษา เล่ม 7 การนิเทศเพื่อส่งเสริมระบบประกันคุณภาพใน โรงเรียน.กรุงเทพฯ : เจ เอ็น ที.
- _____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- คลองบางกระบือ, โรงเรียน. (2549). รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2549. สมุทรปราการ. โรงเรียนคลองบางกระบือ.
- คลองบางกระบือ, โรงเรียน. (2549). รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปี 2549. สมุทรปราการ. โรงเรียนคลองบางกระบือ.
- คุณวุฒิ แสงธรรม. (2549). การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนวัดมงคลนิมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- จรัญ ดีงาม. (2546). การศึกษาความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จตุพล ยงศร. (2547). การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร โรงเรียนนายเรืออากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรัส นองมาก. (2544). ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ . ชันพรี้นติ้ง.

- ชาติรี รัตนพิพิธชัย (2547 : บทคัดย่อ). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทักษะการบริหารงานของ
ผู้บริหารโรงเรียนกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยยุทธ วัชรานนท์. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. ฉบับพิมพ์
ตามราชกิจจานุเบกษา. กรุงเทพฯ. บัณฑิตอักษร.
- ดิเรก พรสีมา. (2543). การประกันคุณภาพ และมาตรฐานโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาไทย.
กรุงเทพฯ : ส. รุ่งทิพย์.
- ดวงดาว ทองผ่อง. (2545). สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพฯ. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนาคม สุนทรชัยนาคแสง. (2544, มกราคม - กุมภาพันธ์). "คุณภาพกับมาตรฐานต้องก้าวไป
ด้วยกัน" เพื่อการบริหารคุณภาพ For Quality.7 (41), 82-84.
- นเรศ รณรงค์ฤทธิ์. (2547). ผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี.
ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพบุลย์ เปานิล. (2543). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโปรแกรมวิชาเทคโนโลยี
การศึกษาศาสนาบัณฑิต. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัฒนา ขอนพิกุล (2545 : บทคัดย่อ). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่สาย จังหวัด
เชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เพ็ญศิริ การะเกด. (2545 : บทคัดย่อ). การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัด
กรุงเทพมหานครในเขตบางแค. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2542). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

- รุ่ง แก้วแดง. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษาที่เน้นกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ผู้เรียนเป็นสำคัญ. เอกสารสรุปการบรรยายการสัมมนาเชิงปฏิบัติการโครงการขยายผลการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับสำนักงานศูนย์การศึกษานอกสถาบัน. ม.ป.พ.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (องค์การมหาชน). สำนักงาน. (2545). **กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ. ม.ป.พ.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (กุมภาพันธ์-มีนาคม 2538). คำเจ็ลเกี่ยวกับการแปรความหมาย เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้. ข่าวสารการวิจัย. กรุงเทพฯ.
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด. (2541). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ. เอกสารประกอบบรรยายการฝึกอบรม.
- วิชาการ,กรม. (2542). การประกันคุณภาพของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภา. ลาดพร้าว.
- _____. (2542). การประกันคุณภาพของสถานศึกษา เอกสารการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2543). การนำมาตรฐานสู่โรงเรียนและห้องเรียน. กรุงเทพฯ. สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา.
- _____. (2545). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา. กรอบและแนวทางการดำเนินงาน. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สงบ ลักษณะ. (2541). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ.
- สุภาพ ดวงไสว. (2539). การประกันคุณภาพทางวิชาการ. กรุงเทพฯ. อุดมศึกษาปริทัศน์.
- สุวิมล ราชธนบาล. (2541). การศึกษากระบวนการประกันคุณภาพทางการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2541). การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ.
- อมรวิทย์ นาครทรรพ. (2540). การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. การประกันคุณภาพระดับภาควิชา. รายงานการสัมมนาทางวิชาการ. จากนโยบายสู่แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ. สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- อรพิน ภิญญาภาวศุทธิ. (2547 : บทคัดย่อ). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์. (2540). **แนวคิดในการประกันคุณภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทุมพร จามรมาน. (2541). **การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อิทธิรงค์ ปานะถึก (2549 : บทคัดย่อ). **ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Atria, Joseph P. (1999). **Abstract The effect of the Illinois quality assurance and Improvement Planning Process on Chicago public school teacher attitudes toward school improvement**, Dissertation, Ed.D. (Educational Administration) Illinois: Graduate school The Northern Illinois University. (Online). 60 (12 A) Available: [http:// thailis. Uni. Net. Th / dao](http://thailis.Uni.Net.Th/dao); Dissertation, Abstract Internationals; Pub Number AA 19955750.

Bugg, Kent Andrew. (2000). **Abstract Quality Assurance and Improvement Planning in Illinois High School**. Illinois.

Jackson Jr., Thomas Raymond > (1999). **Effective of Organizational structure On Mew Housing Professionals Development of Effective Mid-level Administrative**.

Joseph, Lee Cronbach. (1970). **Essentials of Psychological Testing**. 3rd., ed, New York : Harper & Row

Lim. (1999). "Quality Assulance in Higher Education in Developing Countries. **Assessment & Evaluation in Higher Edcation** 24.4 (1999) : 379 – 390.

Msolla, Joyce Jeremiah. (1999) **"assessing administrative skills and Knowledge of Teacher's College Principals in Tanzania,"** dissertation abstracts International – A. (CD-ROM) 33 (10) : 1993. available : UMI; Disseration Abstracts (February 1995).

Hager. Pual. (1997). **"Quality Assurance in VET" Review of Research**. Leabrook.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. นางมุกดา บำรุงศักดิ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบางกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2
2. นายชุมพร รังรองทอง
ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมปริญญาสุรนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2
3. นายวิเชียร ทรามนุช
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2

ที่ ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการมุกดา บำรุงศักดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวอภิรดี สีทาแก นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง "การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2"

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยในเรื่องดังกล่าวของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ที่ ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงนริศรุจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการชุมพร รังรองทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวอภิรดี สีทาแก่น นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง "การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2"

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยในเรื่องดังกล่าวของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ที่ ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิเชียร พรามนุช

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวอภิรดี สีทาแก่นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง "การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2"

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยในเรื่องดังกล่าวของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
คลองบางกระบือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีความประสงค์ที่จะศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูของโรงเรียนคลองบางกระบือ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ

กรุณาอ่านแบบสอบถามโดยละเอียดและตอบแบบสอบถามตามสภาพที่เป็นจริงให้สมบูรณ์ทุกข้อ

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

(นางสาวอภิรดี สีทาแก)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

ต่ำกว่าปริญญาตรี

3. อายุ

20 - 30 ปี

30 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
คลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติที่ตรงกับสภาพ
การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือที่ตรงกับสภาพ
ความเป็นจริงในโรงเรียนของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ ที่	สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนคลองบางกระบือ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
0.	ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน การระดมความคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	✓				

จากตัวอย่าง แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการระดมความคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้
ข้อ 0 มีการระดมความคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ในระดับ มากที่สุด

ข้อ ที่	สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนคลองบางกระบือ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1	ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของบุคลากร ในโรงเรียน					
2	การให้ความรู้แก่บุคลากรในเรื่องการประกัน คุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอ					
3	การจัดประชุมชี้แจงแก่บุคลากรเรื่องการประกัน คุณภาพภายใน					
4	การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้ เรื่องการประกันคุณภาพภายใน					
5	การกำหนดบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงาน ของบุคลากรอย่างชัดเจน					

ข้อ ที่	สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนคลองบางกระบือ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
6	การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกัน คุณภาพภายใน					
7	การมอบหมายงานตามความสามารถ ของบุคลากร					
8.	การจัดหา เอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการประกันคุณภาพภายใน					
9	การจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อ การดำเนินงาน					
10	สร้างความเข้าใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน					
11	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทสำคัญในกิจกรรม ต่าง ๆ ของโรงเรียน					
12	ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อย ความต้องการของ ชุมชน					
13	การกำหนดวิสัยทัศน์ที่สามารถปฏิบัติได้					
14	การกำหนดเป้าหมายการศึกษาของโรงเรียน ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
15	การจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน					
16	การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน					
17	แผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้อง กับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน					
18	การจัดทำแผนกลยุทธ์โดยใช้กระบวนการ มีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง					

ข้อ ที่	สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนคลองบางกระบือ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
19	การจัดลำดับความสำคัญของแผนกลยุทธ์					
20	การนิเทศ ติดตามผล การดำเนินงาน เป็นระยะ ๆ					
21	การจัดทรัพยากรสิ่งอำนวยความสะดวก ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน					
22	การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมกำหนดความต้องการ					
23	การจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสนับสนุน การเรียนการสอน					
24	การจัดแหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
25	การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำงานเป็นทีม					
26	การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประเมิน คุณภาพภายใน					
27	การกำหนดกรอบการประเมินที่สอดคล้อง กับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน					
28	การจัดทำเครื่องมือประเมินผลโดยการ มีส่วนร่วมของคณะครูในโรงเรียน					
29	การเก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือที่เชื่อถือได้					
30	การวิเคราะห์ข้อมูล					
31	การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง การปฏิบัติงาน					
32	การปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง					
33	การวางแผนพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ ที่	สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนคลองบางกระบือ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
34	การจัดระบบ แบบแผนการพัฒนาคุณภาพ					
35	การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ					
36	ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน การจัดทำแผนการรายงานคุณภาพการศึกษา					
37	การเก็บรวบรวมผลงานของนักเรียน					
38	การรวบรวมผลการดำเนินงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้					
39	การรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อย ของโรงเรียน					
40	การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล จำแนก ตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้					
41	การเสนอรายงานประจำปีต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
42	การเสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงาน ต้นสังกัด					
43	การเสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้อง					
44	การติดตามความคิดเห็น ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
45	การนำผลสรุปรายงานคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน					

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

ที่ ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

1 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบางกระบือ

ด้วยนางสาวอภิรตี สีทาแก นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง "การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2"

ซึ่งในการวิจัยในเรื่องดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นจะต้องทำการเก็บข้อมูลการวิจัยในโรงเรียนของท่าน เพื่อให้การวิจัยได้ข้อมูลที่ต้องการตรงกับความเป็นจริง อันจะนำไปเป็นประโยชน์ในการวิจัยและโรงเรียนคลองบางกระบือต่อไป ดังนั้น จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวอภิรดี สีทาแก
วัน เดือน ปีเกิด	26 มกราคม 2525
สถานที่เกิด	ขอนแก่น
ที่อยู่ปัจจุบัน	61/1 หมู่ 4 ต.วังชัย อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2537 ป.6 โรงเรียนชุมชนหนองกุงวิทยา พ.ศ. 2540 ม.3 โรงเรียนน้ำพองศึกษา พ.ศ. 2543 ม.6 โรงเรียนน้ำพองศึกษา พ.ศ. 2547 ปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเลย พ.ศ. 2550 ประกาศนียบัตรบัณฑิตการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2547 ครูอัตราจ้าง วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น พ.ศ. 2548 ครูผู้ช่วย โรงเรียนคลองบางกระบือ สมุทรปราการ พ.ศ. 2550 ครู ค.ศ.1 โรงเรียนคลองบางกระบือ สมุทรปราการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนคลองบางกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2